PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 165 (1556) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr.

TRST, petek 28. julija 1950

Cena 15 lir

Postavljanje atomske bombe izven zakona ne bo praktično mnogo pomenilo, dokler se ne postavijo izven zakona VSE NAPADALNE VOJNE.

Ukrotiti in postaviti je treba izven zakona predvsem — NAPADALNI DUH!

Vojna psihoza in borba za mir

1.

Izbruh vojne na Koreji je imel za posledico, da so začeli milijoni iskrenih borcev za mir prihajati k zavesti kot da so se nenadoma prebudili iz nekakšnega hipnotičnega sna.

Omamljeni s spretno propagando so do korejskega spopada videli pred seboj samo grozote eksplozije atomske bombe, vse druge nevarnosti, ki pretijo človeštvu, pa so bile skoro izbrisane iz njihove zavesti. Vsa njihova pažnja je bila mesece prikovana na to edino točko, atomsko bombo, medtem ko so se v svetu med tem časom krepili vojni bloki, utrjevale so se meje vplivnih področij, množilo se je in grmadilo poleg atomskega tudi neatomsko orožje, večale so se hegemonistične zahteve in nebrzdano je rastel duh agresije.

Prvi strel v Koreji jim je odprl oči. Sedaj jim postaja vedno bolj jasno, kaj pravzaprav predstavlja glavno nevarnosti za korejsko krvoliltje. Na to jih navaja tudi mednarodno razpravljanje o odgovornosti za korejsko krvoprelitje. V tem razpravljanju — v notah, resolucijah, uradnih in neuradnih izjavah, člankih in govorih o spopadu v Koreji — ni najbolj važna stvar vprašanje, kdo bo in ali bo uporabil to ali ono orožje v vojnem spopadu, ki je izbruhnil; to razpravljanje se bavi v prvi vrsti z vprašanjem, kdo je v tem spopadu kriv za napad.

S pomočjo razpravljanja o vojni v Koreji, se začenja razpravljanje o miru na vsem svetu — pa tudi tam, kjer je odšlo v napačno smer — vračati na pravo pot.

* * *

Za tisto zgrešeno pot, po kateri so bile vsmerjene diskusije o miru in akcija za mir, se ne sme obtoževati tistih dobronamernih in zaskrbljenih ljudi, ki so pod vplivom lokavo zamišljene in spretno vodene propagande omejili svojo aktivnost prijateljem miru na to, da so podpisovali poziv proti uporabi atomske bombe.

Težko jih je za to obsojati, ker je njihov strah ob sami misli na atomsko bombo, to najstrašnejše orožje, ki je bilo do danes v vojni uporabljeno, popolnoma razumljiv. Oni niso krivi, da jih je zajela atomska psihoza. Krivi so predvsem tisti, ki so to psihozo ustvarili, za njimi pa tisti, ki so jo izkoristili za eno izmed svojih akcij velikega obsega v hladni vojni med dvema svetovnima sovražnima blokoma. Prvi so bili tisti ameriški politiki, ki so vsako mednarodno napetost izkoristili kot dobrodošel povod, da bi grozili z atomsko bombo; drugi so bili voditelji sovjetske zunanje politike, ki jim je s pomočjo voditeljev svetovnega gibanja pristašev miru uspelo popolnoma izpremeniti smisel vse mednarodne akcije za mir s tem, da so jo omejili na nabiranje podpisov proti tistemu, ki bo prvi v neki bodoči vojni uporabil atomsko bombo.

Mnogi iskreni in naivni pristaši miru na svetu so nasedli temu spretnemu kanaliziranju njihove aktivnosti in uspavanju njihove budnosti. V svojem strahu in gnusu za atomsko bombo so pristali, da so jih odpeljali po poti, za katero niso takoj razumeli, kam jih bo oddvedla. A ta pot jih je odvedla daleč. Njihove misli so se odvrnile od splošnih vzrokov, ki izzivajo vojne in so se vsmerile v strah pred uničujočim delovanjem nekega določenega orožja. Njihova pažnja je bila odvrnjena od vidnih manifestacij hegemonističnih teženj velikih držav, ki so že predstavljale dejansko ogrožanje miru: njihova pažnja se je osredotočila na akcijo proti morebitni bodoči uporabi atomske bombe tedaj, ko bodo te države izzvale neko vojno. Njihova osnovna naloga ni v njihovih očeh obstajala več v tem, da preprečijo izbruh nove vojne temveč v tem, da preprečijo uporabo atomske bombe, ko bo do te vojne prišlo. Njihova borba za mir se je izpremenila na ta način v tiho pristajanje na vojno, le da bo ta vojna brez uporabe atomske bombe.

Ves smisel akcije Svetovnega kongresa pristašev miru je bil na ta način izpremenjen. Ta milijonska organizacija dejansko ni več vodila borbe proti vojni, temveč le borbo proti neki določeni obliki vojne. Veliko število pravih pristašev miru je videlo, da je v sebi tudi razumelo in obsodilo to izpreminjanje, s katerim je bilo vse njihovo gibanje — katerega akcije so resnično lahko doprinesle preprečevanje vojn — odvedeno na napačno pot. Nekateri so svojo obsodbo tudi javno izrekli. Nato so jim protagonisti zavajanja na napačno pot odgovorili z zmerjanjem in zasmehovanjem. Tiste, ki so rekli, da ni dovolj obsoditi le uporabo atomske bombe, temveč tudi uporabo vsakega drugega sredstva množičnega uničevanja, so proglasili za prijatelja atomske bombe. Tiste pa, ki so rekli, da se s stališča morale napad s pomočjo atomske bombe ne razlikuje mnogo od napada s pomočjo frače, so krstili za šaljivce.

Proglasiti prve za prijatelje atomske bombe je navaden nesmisel, o katerem ni vredno niti govoriti. Toda tudi za druge je težko reči, da so samo humoristi. Tudi iz njihovega humorja kakor tudi iz resne pripombe prvih, govori zdrav razum. Tisti zdravi razum, ki pravi:

Atomska bomba je strašno orožje; toda vse do tedaj, dokler bodo močnejši hoteli s silo orožja vzpostaviti svojo voljo nad šibkejšimi, bodo oni proizvajali in uporabljali vedno nova in nova, vedno bolj strašna orožja. Metanje atomske bombe je nehumano; toda orjaški zračni napadi, pri katerih sodelujejo tisoči bombnikov, iz katerih padajo na zemljo tisoči uničevalnih bomb do 10 ton, niso prav nič bolj humani. Od atomske bombe preti človeštvu velika nevarnost, toda glavna nevarnost, večja od nevarnosti, ki jo predstavljajo vsa sedanja in vsa bodoča orožja, mu preti od tistih, ki nočejo odnehati od uporabe tudi najbolj strašnega atomskega in neatomskega orožja, da bi razširili ali utrdili svojo oblast nad drugimi.

Atomsko bombo je treba postaviti izven zakona, kot je potrebno postaviti izven zakona tudi vsa druga sredstva množičnega uničevanja. Toda vse to ne bo praktično mnogo pomenilo, dokler se ne postavi pregraja pred težnjami za osvajanjem in zasužnjevanjem dokler se ne postavijo izven zakona vse napadalne vojne. Da bi se ukrotila tista človeška sila, ki jo predstavljajo orožja za množično uničevanje ljudskih življenj, je potrebno predvsem ukrotiti sam napadalni duh.

(Nadaljevanje sledi)

DUSAN TIMOTIJEVIC

(Iz revije «Mednarodna politika)

DEVETA OBLETNICA LJUDSKE VSTAJE V HRVATSKI, BOSNI IN HERCEGOVINI

Vsa mesta in vasi svobodne Istre proslavljajo uresničenje svoje stoletne težnje - priključitev k domovini Hrvatski - Odgovor beograjske Politike na francoske kominformistične laži

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — OB 9. obletnici ljudske vstaje v Hrvatski ter Bosni in Hercegovini so bile v teh republikah svečane proslave. V Zagrebu je bila velika svečana akademija, ki so ji prisostvovali člani politbiroja CK KP Hrvatske, člani vlade, Ljudske skupščine ter veliko število vidnih javnih in kulturnih delavcev. V raznih mestih Hrvatske so odkrili danes okoli štirideset spomenikov in spominskih plošč v čast narodnih herojev.

V Liki so odkrili 40 m visok spomenik padlim borcem, ki je sedaj največji spomenik v Hrvatski.

Deveto obletnico vstaje v Hrvatski so svečano proslavili tudi v vseh mestih in vaseh osvobojene Istre, kjer je ljudstvo uspešno vodilo borbo proti italijanskim fašističnim okupatorjem in uresničilo svojo stoletno težnjo — priključitev k svoji domovini Hrvatski.

V glavnem mestu Bosne in Hercegovine, Sarajevu je ravno tako bila svečana akademija, ki so se je udeležili državni ni partijski voditelji, veliko število prvoborcev ter javnih in kulturnih delavcev republike. V raznih krajih Bosne in Hercegovine so odkrili veliko število spomenikov in spominskih plošč. V vseh krajih Hrvatske, Bosne in Hercegovine so bile svečane akademije in komemoracije padlih borcev.

Vsi listi posvečajo uvodne članke obletnici vstaje v Hrvatski, Bosni in Hercegovini ter pišejo o kulturnem in gospodarskem dvigu teh jugoslovanskih republik. Listi poudarjajo, da narodi Hrvatske, Bosne in Hercegovine proslavljajo svoj narodni praznik v znamenju uspehov, ki so jih v relativno kratkem času dosegli na vseh področjih gospodarskega, kulturnega in družabnega življenja.

* * *

Beograjski dnevnik «Politika» bo jutri objavil kratek članek, v katerem pobija obtožbe proti Jugoslaviji, ki jih je objavil francoski tednik «Action», češ da Jugoslavija pripravlja napad na Albanijo. Omenjeni francoski list zatrjuje, da je načrt za napad na Albanijo pripravil nemški general von Kleist.

«Politika» poudarja predvsem, da ta nemški maršal ni bil nikoli v Jugoslaviji razen v času, ko je vkorakal v Beograd s svojimi tanki, ter izjavlja: «Prav radi bi ga videli v Jugoslaviji, toda ne kot vojnega zaveznika pač pa kot vojnega zločinca. Naše oblasti so že zahtevale njegovo izročitev».

Toda ker hoče «Action» za vsako ceno najti tuje vojaške tehnike v jugoslovanski vojski, ker jih ne bo nikoli našel, bi bilo bolje, da jih išče v vzhodnih kominformističnih državah, katerih vojske so poplavljene s sovjetskimi svetovalci».

B. Stanisavljević

Obisk francoskih mladincev v Klubu novinarjev in književnikov v Zagrebu

ZAGREB, 27. — Stirinajst mladincev francoske brigade «14. julij», ki sodeluje pri graditvi študentskega naselja, je obiskalo Klub novinarjev in književnikov v Zagrebu. V skupini francoskih mladincev so bili študenti, ki se ukvarjajo s književnostjo in novinarstvom. V razgovoru z našimi književniki in novinarji so pokazali živo zanimanje za jugoslovansko književnost, svobodno ustvarjanje v Jugoslaviji in za tisk. Skupno s francoskimi mladinci je obiskal klub tudi indijski novinar Korushara in vietnamski novinar Noute Tan Set.

Norveški sindikalisti v Opatiji

REKA, 26. — Dvanaist norveških sindikalnih funkcionarjev, ki se kot gostje Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije mudijo v Jugoslaviji, je prispelo v Opatijo. Med gosti so ugledni sindikalni voditelji: predsednik sindikata delavcev lesne industrije, član tajništva Centralnega odbora norveških sindikatov, podpredsednik sindikata delavcev težke industrije, predsednik sindikata delavcev električne industrije in drugi. V Opatiji in na Reki se bodo ustavili dva dni. Z Reke bodo odpotovali v Zagreb, kasneje pa še v druge kraje države.

Švedski in danski protest pri sovjetski vladi

STOCKHOLM, 27. — Svedski veleposlanik in danski odpravnik poslov v Moskvi sta včeraj izročila sovjetski vladi protestni noti zaradi raztegnitve meje sovjetskih teritorialnih voda v Baltiškem morju.

V notah, ki ju prenaša AFP, je rečeno, da so meje teritorialnih voda že stoletja določene z razdaljo 3 do 4 milj od obrežja. Obe državi sta protestirali, ker se je ta mejna razdalja povečala na 12 morskih milj.

Povod za vložitev not je bil, da sovjetska obalna straža stalno ustavlja švedske in danske ribiške ladje. Sovjetska oblastva so izjavila, da so bile te ladje zato ustavljene, ker so se približale sovjetskemu obrežju na razdaljo, ki je manjša od 12 milj.

DUNAJ, 27. — Ze več časa se mudita v sovjetski coni Avstrije poljska in madžarska komisija, ki mata nalogo poiskati pri raznih kmetih konje, ki so jih kupili od nemške vojske med vojno in ki so jih Nemci pokradli v Madžarski in Poljski. Do sedaj so zaplenili okoli 8.000 konj.

WASHINGTON, 27. — V obveščenih krogih izjavljajo, da je Truman določil bivšega ameriškega poslanika v Moskvi Bedella Smitha za ravnatelja «Central Intelligence Agency» (ameriška informativna služba).

II. republiška razstava lokalnega gospodarstva v Ljubljani

Lokalno gospodarstvo

važen del socialistične graditve

Zlasti pri poglabljanju ljudske demokracije in dviganju socialistične zavesti množic

LJUBLJANA, 27. — V soboto so v Ljubljani odprli II. republiško razstavo lokalnega gospodarstva. V imenu glavnega odbora razstave je goste pozdravil dr. Boris Zidarič, predsednik Sveta za lokalno gospodarstvo pri vladi LRS minister Tone Fajfar pa je imel nagovor, v katerem je poudaril, da je letošnja razstava obširneje zajela celotno lokalno gospodarstvo, pričenši z urbanizmom, reševanjem komunalnih vprašanj, urejevanjem stanovanjskih potreb, pa vse do raznolike dejavnosti obrtništva in lokalne industrije.

Poudaril je dalje, da je notranja organizacija razstave prirejena tako, da prikaže kompleksno in po naravnem vrstnem zaporedju vse, kar zajema komunalno dejavnost in lokalno proizvodnjo.

Posebni poudarek so na razstavi dali domači umetni obrti. Razstave se je udeležil tudi koprski okraj, ki v zaključeni celoti prikazuje svoje gospodarstvo.

Ne prikazujemo samo lepih uspehov, ki jih v borbi za petletko dosega naše delovno ljudstvo, je dejal dalje Fajfar, ampak tudi težko borbo v premagovanju težkoč, ki nastajajo zaradi pomanjkanja surovin, tehnične zaostalosti in često tudi pomanjkanja delovnih moči.

Nazorno je na razstavi prikazana komunalna dejavnost in vsakdo se lahko seznani s že doseženimi uspehi, s problematiko in bodočimi nalogami. Urbanizem, lokalni promet, komunalna hidrotehnika in energetika, ureditev naselij, sanitarna in uslužnostna delavnost, stanovanjske zgradbe in oprema stanovanj, življenje otrok in osebna higiena, to so posebni oddelki na razstavi in v teh se prikazuje celotno komunalno gospodarjenje.

Letošnja razstava ima pred lansko razstavo več prednosti. Važno je predvsem dejstvo, da je bilo letos že 15 okrajnih razstav, na katerih se je izvršila selekcija najboljših predmetov za republiško razstavo, na drugi strani pa so vse te okrajne razstave seznanile čez sto tisoč obiskovalcev s problematiko lokalnega gospodarstva in vzbudile zanj zanimanje.

Ob tej priliki je treba poudariti, da so lokalna podjetja gospodarską podlaga ljudskih odborov, ki odločilno vpliva na krepitev njih samouprave. Samouprava pa je bistveni element v vsebini socialistične demokracije.

Gospodarsko se ta samouprava ljudskih odborov izraža v razvijanju lokalnega gospodarstva, uspeh pa se zrcali v proračunih, kjer dohodki iz lokalnih podjetij izpodrivajo dohodke od prebivalstva, na drugi strani pa prav ti dohodki dajejo velike možnosti vlaganja investicij za razvoj komunalnega gospodarstva in razvoj življenjskega standarda.

Če vzamemo, da je bil leta 1947 indeks dohodkov od gospodarstva 100, potem je šel razvoj takole: leta 1947 — 100, leta 1948 — 625 in leta 1949 s tržnim dobičkom 2830. Obratno pa dohodek od prebivalstva: leta 1947 — 100, leta 1948 — 50 in leta 1949 — 67. Ljudski odbori so leta 1949 z dohodki iz svojega gospodarstva krili 43% svojih proračunov.

Vrednost izvršene lokalne proizvodnje v državnem in zadružnem sektorju industrije je v letu 1949 narasla na 210% v primeri s proizvodnjo leta 1947, oziroma na 143% v primeri z vrednostjo proizvodnje v letu 1948.

Letošnja republiška razstava lokalnega gospodarstva je pokazala, da predstavlja lokalno gospodarstvo važen del nalog pri socialistični graditvi, posebno pri poglabljanju ljudske demokracije in dviganju socialistične zavesti množic.

Proslava svečane otvoritve ceste "Bratstvo-enotnost,, bo od 28. do 30. julija

BEOGRAD, 27. — Direkciji mladinskega gradbenega podjetja «Autoput» in glavnega štaba mladinskih delovnih brigad na avtomobilski cesti «Bratstvo - enotnost» sporočata, da se bo proslava svečane otvoritve avtomobilske ceste «Bratstvo - enotnost» začela 28. julija v Zagrebu in končala 30. julija s proslavo v Beogradu.

Malik zopet v Varnostnem svetu po 29 tednih bojkotiraja OZN

Presenečenje v krogih OZN, ki so z gotovostjo računali na odsotnost sovjetskega delegata in pripravljali postopek, po katerem bi predsedstvo VS v avgustu prevzel zastopnik Anglije

LAKE SUCCESS, 27. — Sovjetski predstavnik v Varnostnem svetu Jakob Malik je danes sporočil glavnemu tajniku OZN Trygve Lieu, da bo prevzel predsedstvo Varnostnega sveta za mesec avgust, kakor mu to pripada v smislu postopka. V svojem pismu izjavlja Malik, da je določil prihodnjo sejo Varnostnega sveta na dan 1. avgusta ob 15. uri. Dalje prosi Malik glavnega tajnika, naj obvesti člane Varnostnega sveta o tem, ter pripomnja, da bo dnevni red tega zasedanja določen pozneje.

Predstavnik glavnega tajnika je javil, da so bili vsi člani Varnostnega sveta takoj obveščeni o Malikovem sporočilu.

Ta vest je presenetila kroge OZN, ki so že računali na odsotnost sovjetskega delegata in že pripravljali postopek, po katerem naj bi predsedstvo Varnostnega sveta v avgustu prevzel predstavnik Velike Britanije, ki pride na vrsto takoj za Sovjetsko zvezo.

Znano je, da Sovjetska zveza bojkotira OZN že 29 tednov, ker se je večina delegatov izrekla proti izključitvi Kuomintangovih predstavnikov.

Attlee bo govoril v nedeljo po radiu

LONDON 27. — Danes zjutraj se je ponovno sestala angleška vlada. Ta teden je to že tretja seja vlade. Medtem ko sta bili prve dve seji posvečeni vprašanju državne obrambe in pošiljanju suhozemskih čet na Korejo, je bila današnja seja povsem posvečena rešitvi tekočih vprašanj pred poletnimi počitnicami.

Popoldne je zasedala spodnja zbornica, ki je z 296 glasovi proti 295 odklonila predlog voditelja opozicije Churchilla, da bi se spodnja zbornica sestala na tajno sejo, na kateri bi razpravljali o vprašanju državne obrambe. Vlado je rešil Bevinov glas. Zunanji minister je namreč zadnji trenutek sklenil skrajšati svoj dopust, tako da se je lahko udeležil glasovanja. Po glasovanju je bila seja spet javna. Po izidu glasovanja se je oglasil k besedi Churchill, ki je obravnaval vojaški položaj Anglije, oziroma sovjetski vojni potencial v primeru spopada.

Churchill se je dotaknil tudi vprašanja ponovne oborožitve Nemčije in je omenil, da je v Vzhodni Nemčiji policijska sila 40 do 45 tisoč mož. Glede sovjetske oborožene sile je vod ja opozicija med drugim dejal, da ima SZ vzdolž meja z Zahodno Evropo 4 do 5 tisoč tankov ter 80 divizij. Vodja opozicije je nato dodal še nekaj znanih podatkov o oboroženih silah Zahodne Evrope, ki najbi se lahko uprle sovjetskim. Kar se tiče Anglije, je Churchill dejal, da je ta sorazmerno zavarovana z Rokavskim prelivom. Toda izpostavljena da je bombardiranju raketnih izstrelkov in podobnega orožja. Dejal je še, da nima takega upanja v obrambo Anglije, kakor ga je imel leta 1940, ter dodal, da je treba poskusiti vse za dosego mirnega sporazuma s SZ v času, ki preostaja, dokler ne bo ameriška produkcija atomskega orožja daleč nadkrilila sovjetske.

Debato v spodnji zbornici je zaključil minister za obrambo Shinwell, ki je sporočil, da bo ukrep o vpoklicu rezervistov v mornarici potreben morda tudi za rezerve suhozemske vojske. Attlee je govoril o nedavnih eksplozijah v Portsmouthu in javil, da bodo krivci eksplozij kaznovani tako, kakor predpisuje zakon.

Javljajo, da bo Attlee v nedeljo zvečer imel radijski govor, naslovljen angleškemu narodu.

Angleško letalstvo je naročilo lovska letala na reakcijski pogon. Po pisanju lista «Daily Mail» bo angleško letalstvo dobilo več kakor polovico dodatnih kreditov 100 milijonov funtov, katere je vlada nakazala za oboroženе sile.

Trumanova tiskovna konferenca

WASHINGTON, 27. — Na tiskovni konferenci je Truman izjavil, da upa še vedno, da bo možno zagotoviti svetovni mir. Dalje je dejal, da nacionalni svet za varnost še vedno proučuje vprašanje pošiljanja dodatnega orožja Evropi. Dalje je dejal, da upa, da ne bo potrebno izvesti splošne gospodarske mobilizacije v ZDA ter stroge kontrole cen in mezd. Vendar je pripomnil, da uvedba te kontrole ne bo odvisna toliko od položaja na Koreji kakor od razvoja mednarodnega položaja na splošno.

Nato je Truman dejal, da ZDA še vedno želijo imenovanje ameriškega visokega komisarja v Avstriji.

Glede atomske bombe je Truman izjavil, da do sedaj še ne predvideva njene uporabe.

Clan predstavniške zbornice Winson, predsednik parlamentarne komisije za oborožene sile je izjavil, da se bodo efektivne sile ameriškega letalstva v dvanajstih mesecih zvišale od 48 na 58 skupin, do konca januarja 1953 pa na 69 skupin. Razen tega se bo tudi zvišalo moštvo letalstva na 538.311.

V državnem departmanu izjavljajo, da Nemci v Zahodni Nemčiji ne smejo imeti nobenega dvoma o tem, da so ZDA odločene «braniti ozemlje Zahodne Nemčije pred morebitnim napadom z Vzhoda».

Predstavnik državnega departmana je danes izjavil, da se ZDA pripravljajo na sporazum s Tailandijo o vojaški pomoči.

Američani zahtevajo sklicanje UNESCO

WASHINGTON, 27. — Ameriška komisija pri UNESCO zahteva takojšnje sklicanje izvršilnega odbora, da bi sprejel odločne ukrepe v zvezi z odmevom korejske krize na svetovni mir in v zvezi z drugimi morebitnimi napadi. Ti ukrepi bi po mnenju ameriških predstavnikov pri UNESCO lahko bili izjava, da se odobri resolucija Varnostnega sveta, izredno sklicanje UNESCO, sklicanje konferenc za obveščevanje o položaju na Koreji in osnutek načrta o pomoči in obnovi na Koreji.

PO VSEJ BELGIJI SE ŠIRIJO protestne stavke proti Leopoldu

Spopadi med demonstranti in vojaštvom - «Leopolda na vislice!», so vzklikali demonstranti

BRUSELJ, 27. — Stavkovno gibanje, ki je včeraj izbruhnilo na Valonskem, se je danes zjutraj razširilo, na področje Chraleroi, jutri pa bo stavka zajela tudi bruseljsko pokrajino. V Charleroj je stavka popolna. V mestu stavka 98 odst. kovinarskih delavcev in 95 odst. rudarjev. Stavki se je pridružilo tudi 60 odst. državnih uslužbencev. Telefonski promet je strogo omejen. Računajo, da stavka 100 tisoč delavcev. Se hujši položaj pa je v Liegeu, kjer je zapustilo delo 130 tisoč delavcev. Mesto je brez elektrike, telefonskih zvez in prevozne službe. Pravtako so tudi rudniki zaprti. Na železniški progi Bruselj-Liege je praktično ukinjen ves promet, ker je proga bila poškodovana na več mestih. V Monsu je skoraj 60 tisoč stavkajočih. 95 odst. kovinarskih delavcev ne dela; od 27 premogovnikov jih 22 počiva. Medtem so tudi državni uslužbenci začeli zapuščati urade. Tudi tu je ustavljeno delo v 38 rudnikih. Po vsej pokrajini Hainautu je ukinjen tramvajski promet. Vozijo edino še vlaki. Stavkovni odbor v Liegeu je sklenil, da bodo od jutri naprej lahko izhajali časopisi, toda samo na dveh straneh.

Incidenti, spopadi in napadi so se na Valonskem povečali. Policija je aretirala nekaj sindikalnih predstavnikov, in sicer tri v Monsu in dva v Liegeu. Predsednik vlade Duvieusart je sklical vlado na izredno sejo, da bi proučila položaj, ki je nastal v Belgiji zaradi protileopoldovih stavk. Po seji je minister za delo pozval k sebi vidnejše predstavnike socialističnih sindikatov. Vladni krogi so izjavili, da je vlada sprejela izredne ukrepe, da bi bila kos položaju. Če bi se položaj poslabšal, bi se poslužila vojaštva. V zvezi s stavkami je v Hainautu (v južno-zahodni Belgiji) prišlo do ostrih spopadov med stavkajočimi in nasprotniki. Več delavcev je bilo ranjenih preden je vojaštvo vzpostavilo red.

Medtem ko se po deželi širi stavkovno gibanje, so se začela pogajanja za kompromisno rešitev dinastičnega vprašanja, in sicer med Leopoldovimi privrženci in nasprotniki.

Iz liberalnih krogov poročajo, da je predsednik liberalne stranke Motz začel pogajanja za rešitev spora, potem ko je imel več kakor enourni razgovor z Leopoldom. Ta je imel razgovore s socialisti in krščanskimi socialci. Osnova tega kompromisa, za katerem stremijo liberalci, je ta, da bi Leopold začasno izročil oblast svojemu sinu Baldovinu. Kljub temu pa posebno ne kaže, da bi prišlo do rešitve spora na podlagi tega kompromisa, posebno ker so socialisti zaceli z borbo do skrajnosti. Socialisti so namreč že pred časom razbili take poskuse, ker so vztrajali na tem, da bi Leopold takoj po izročitvi oblasti svojemu sinu spet odšel v izgnanstvo. Z druge strani pa so tudi krščanski socialci proti nadaljevanju takih pogajanj.

Popoldne so socialisti napovedali protestni shod v Brusilju, toda vlada ga je prepovedala. Kljub temu so se zbrali demonstranti, med katerimi so bili Spaak in socialistični parlamentarci. Demonstranti so naleteli na velike policijske sile ter na žandarje na konjih. Izvršenih je bilo tudi nekaj aretacij. Spaak, vodja socialistov, je zahteval od vlade, naj sprejme kompromis glede Leopolda, ali pa se bo znašla pred revolucijo. Te izjave je Spaak dal v parlamentu, medtem ko stavka 300 tisoč delavcev antileopoldistov, ki so paralizirali življenje v 5 največjih mestih v Belgiji.

Odmev stavk je prišel tudi v poslansko zbornico, kjer je bila zelo burna seja polna incidentov in nasilnih prekinitev. Do tega je prišlo, ko je neki socialistični poslanec iz Liegea zagrozil, da bo jutri ustavljen promet na cestah ter da bo splošna stavka.

Nocoj je prišlo pred kraljevo palačo do neredov med kraljevimi privrženci in nasprotniki, socialisti. Slednji so se namreč namerili v Laeken, potem ko so demonstrirali pred parlamentom. Policija in vojaštvo pa sta demonstrante odstranili izpred palače s puškinimi kopiti. To je seveda socialiste razburilo in so začeli protestirati. Nekdo je zagnal kamen proti avtomobilu, ki je pripeljal v Laeken poln rož za kralja. Nastala je huda borba. Z udarci niso štedili in kamni so neprenehoma leteli. En avtomobil so demonstranti zažgali, prevrnjen je bil tudi en avtobus. Vojaštvo je tedaj začelo napadati demonstrante, ki so si krili umik z metanjem kamnov. Vojaštvu so prišli na pomoč drugi oddelki, katerim je uspelo oddaljiti demonstrante. Sele ob 9 zvečer se je množica začela vračati v Bruselj z vzklikanjem «Leopolda na vislice».

Stavka je bila danes popoldne proglašena tudi v nekaterih podjetjih kovinske industrije v Brusilju ter se bo jutri raztegnila tudi na druge stroke.

Društvo ital. mladine za kulturne stike s FLRJ

ustanovljeno v Rimu, odobrava resolucijo Nacionalnega komiteja Federativne ljudske republike Jugoslavije za obrambo miru

RIM, 28. — V Rimu so ustanovili «Društvo italijanske mladine za kulturne stike z Jugoslavijo». Svoje delovanje po to združenje začelo s predavanjem voditelja delegacije italijanskih poljedelcev, ki so se pravkar vrnili s potovanja po Jugoslaviji.

Včeraj so člani omenjene delegacije priredili v Rimu tiskovno konferenco, na kateri so govorili o svojih vtisih iz Jugoslavije.

Italijanski delavci so vsi navdušeni nad novim zakonom o upravljanju državnih gospodarskih podjetij po delavskih kolektivih. Člani delegacije so nato izjavili, da povsem odobravajo resolucijo, ki jo je sprejel Nacionalni komite Jugoslavije za obrambo miru.

Glede pripadnikov italijanske manjšine v Jugoslaviji so člani delegacije izjavili, da ti uživajo iste pravice kakor vsi ostali državljani in da imajo svoje predstavnike na vseh področjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja v državi. Zavrnili so nato trditve KP Italije, da jugoslovanske oblasti preganjajo in deportirajo istrske Italijane. Na koncu so člani delegacije pozvali italijanski odbor pristašev miru, naj preneha s kampanjo laži in klevet proti Jugoslaviji.

TOKIO, 27. — Danes zjutraj malo pred peto uro je ameriško vojaško letalo padlo v morje južno od otoka Cušime. Med 23 potniki so bili tudi štirje novinarji, vojni dopisniki. Poročilo o nesreči pravi, da se je rešila samo ena oseba. Ta je neki ameriški vojak, katerega je rešil neki japonski ribiški čoln

LIMA, 27. — Peru bo odgovoril na poziv za pošiljanje pomoči Južni Koreji šele po vzpostavitvi ustavnega režima.

VOJNI SPOPAD NA KOREJI

Pristanišče Jojsu zavzeto

Mac Arthur obiskal korejsko fronto in ugibanja o posledicah njegovega obiska glede obrambe zveze Taejon-Taegu

PIONGIANG, 27. — Glavni štab severnokorejske vojske je izdal poročilo, ki pravi, da oddelki te vojske napredujejo še naprej na vseh področjih fronte. Umikajoče se ameriške in južnokorejske čete uničujejo hiše, kulturne ustanove ter ubijajo mirno prebivalstvo.

V severnem in južnem področju pokrajine Kensan podpirajo partizani napredovanje severnokorejske vojske. Partizanski oddelki so v raznih akcijah uničili ameriška prevozna sredstva ter vedno bolj povečujejo svojo dejavnost. Včeraj je severnokorejska vojska zavzela važno središče v južni pokrajini Solla. Dalje so severnokorejske čete zavzele važno sovražno postojanko, mesto Sunškon in pristanišče Jojsu ter pri tem zaplenile veliko vojnega gradiva in ujele mnogo vojakov. V bojih za osvoboditev pristanišča Jojsu se je predvsem odlikovalo topništvo, ki je prizadejalo močne udarce sovražnemu vojnemu brodovju.

152. vojno poročilo generala Mac Arthurja pravi, da so ameriške patrole, ki prodirajo iz Sinju proti zahodu, prisilile oddelke IV. severnokorejske divizije k umiku. Ti so se umaknili dve milji v bližino Hadonga. Ameriške čete pa so zasedle Hamiang ter prišle v stik z drugimi sovražnimi oddelki, verjetno z nekim regimentom v Namvonu zahodno od Hamianga. V splošnem — pravi poročilo — je vladal relativen mir na vsej fronti, ne da bi zaznamovali odločilnih spopadov v zadnjih 24 urah Sovražnik je še naprej izvajal pritisk, toda sklepa se, da se sovražne sile reorganizirajo. Premiki sovražnika so se vršili ponoči. Mesto Jongdong so bombardirale pomorske edinice ter napadale suhozemske sile Združenih narodov. Ameriško letalstvo je v zadnjih dveh dneh izvršilo 600 letalskih napadov na sovražne sile.

Dopisnik agencije «United Press» Gene Symonds poroča, da so severnokorejske sile ves dan napadale področje, ki ga drži 25. ameriška divizija. Očitno skušajo tu Severnokorejci prodreti ameriško obrambno črto ter doseči Kumšon, cestno in železniško križišče 50 km severno-zahodno od Taegu, ki nadzoruje vse prometne zveze severno od Pusana. Pričakujejo nove množične napade; severnokorejsko topništvo je namreč že začelo močno obstreljevati boke ameriških položajev.

General Mac Arthur je včeraj s svojim letalom prispel na poveljstvo 8. ameriške armade na Koreji. To je bil že drugi Mac Arthurjev obisk na korejski fronti. Prvi je bil 29. junija. Mac Arthur se je takoj po prihodu sestal z generalom Walkerjem, poveljnikom 8. armade, nato pa s poveljnikom ameriškega letalstva na Daljnem vzhodu generalom Stratemayerjem. Po svojem prihodu je general Mac Arthur izjavil, da je sicer optimist, vendar pa da si je treba pričakovati uspehov in polomov in ostrejših bojev. General je poudaril, da je sovražnik v teh zadnjih treh tednih izgubil možnost za zmago, in dodal, da še nikdar ni bil tako gotov končne zmage kakor sedaj. Kljub temu pa je vrhovni poveljnik izjavil, da bo za zaustavitev sovražnike treba močnih suhozemskih edinic.

Menijo, da bo Mac Arthur poročal predsedniku Trumanu o svojem inšpekcijskem potovanju na Koreji. Verjetno bo poročilo poslano tudi Združenim narodom.

Mac Arthurjev obisk bo verjetno imel velike posledice za nadaljevanje vojne na Koreji. Zadnji dogodki na fronti, stalni napadi severnokorejskih sil, so najbrže dovedli ameriški glavni štab do tega, da razmišlja, ali se splača začeti s težkimi in praktično obupnimi boji vzdolž ceste iz Taejona v Taegu, ali pa je bolje, da se ameriške sile umaknejo na skrajšano fronto, kjer bi se lahko uspešneje branile. V tej zvezi prihajajo vesti, da bodo v korejske vode poslali ameriške težke križarke, ki bodo obstreljevale pristanišča, katera so zavzeli Severnokorejci ob vzhodni obali.

Zadovoljstvo delodajalcev v Italiji z rezultati «sindikalnega premirja»

RIM, 25. — Nedavno je italijanska Glavna konfederacija dela sporočila, da je prenehalo «sindikalno premirje» med delavskimi organizacijami in združenjem delodajalcev. Uvedba tega premirja, ki je trajalo mesec dni, bi morala po zamisli Glavne konfederacije dela olajšati predstavnikom delavcev in delodajalcev razgovore za rešitev mnogih spornih vprašanj, kakor so brezposelnost, množično odpuščanje delavcev, zvišanje doklad in drugo. Toda čeprav je bilo v tem času 24 plenarnih sestankov med predstavniki delavskih organizacij in združenja delodajalcev, ni bil dosežen noben napredek pri reševanju vprašanja, ki je življenjske važnosti za delavski razred Italije. Predstavniki delodajalcev so odločno odbijali sprejem opravičenih zahtev sindikalnih delegatov, ki so poudarjajoč težki položaj italijanskih delavcev zahtevali, naj se preneha z množičnimi odpusti in naj se delavske doklade vsaj približno spravijo v sklad z življenjskimi stroški.

Dejstvo je, da so italijanski delavci zaradi kronične brezposelnosti, ki jo povzroča zatiranje industrijskih podjetij in manjšanje delovnega tedna prisiljeni množično zapuščati delo, da si drugje poiščejo delo. Preko 165.000 brezposelnih delavcev se je lansko leto izselilo v prekomorske dežele. V tem številu niso vračunani oni brezposelni delavci, ki so se izselili v države Zahodne Evrope. Smatra se, da je samo lansko leto okoli 200.000 brezposelnih delavcev zapustilo Italijo skupno s svojimi družinami.

Italijanska Glavna konfederacija dela je smatrala, da bo mogoče za časa «sindikalnega premirja» če ne rešiti vsaj postaviti osnove za rešitev vprašanja brezposelnosti, množičnih odpustov in zvišanja doklad. Predstavniki delodajalcev pa so s svoje strani smatrali «sindikalno premirje» kot znak slabosti Glavne konfederacije dela in ostalih sindikalnih centrov. Ne samo da ni bilo rešeno niti eno bistveno vprašanje, pač pa je bil val množičnih odpustov za časa «sindikalnega premirja» jačji kakor prejšnje mesece. Okoli 95.000 delavcev je bilo odpuščenih za časa tega «premirja», kar predstavlja dvakrat več kakor v prejšnjih mesecih. Dočim je glede rešitve delavskih zahtev doživelo «sindikalno premirje» popoln neuspeh, kljub trditvi Glavne konfederacije dela

TRŽAŠKI DNEVNIK

Seja občinskega sveta v Nabrežini

Prepir za stolčke v občinskih službah

Včeraj popoldne je bila v Nabrežini redna seja občinskega sveta; na dnevnem redu: razno. Zdelo se je, da bo seja potekala mirno, skoraj dolgočasno. Tako je tudi bilo nekaj časa, proti koncu pa je nastal prepir, pravi vihar. Zato so ob zaključku seje sklenili, da bo prihodnja seja šele čez en mesec, verjetno zaradi tega, da se nekoliko odpočijejo in nekateri svetovalci popravijo živce, saj je bilo tudi na zadnji seji v ponedeljek zelo razburjeno ozračje.

Zapisnika prejšnje seje niso prečitali, ker ni bil še sestavljen, pač pa le kratek izvleček.

Dobil je besedo svetovalec italijanske skupine Bandini, ki je predlagal, naj bi se občinski svet poklonil devinski grofici in jo zaprosil za naklonjenost občini. Toda njegov predlog je šel po vodi, ker so se vse ostale politične skupine izrazile, da ne marajo padati na kolena pred devinskimi graščaki. Tako je izjavil tov. Škrk, odbornik Ljudske fronte: «Princ dobro pozna naše razmere, če bo kaj koristnega napravil in pomagal naši občini, se mu bomo zahvalili. Klanjat pa se mu ne gremo».

Nato so svetovalci začeli sporočati potrebe raznih vasi. V Mavhinjah bi n. pr. radi imeli zdravniško ambulanto, uro na zvoniku, več snage po vasi in boljše ceste. V Nabrežini bi bilo treba bolj skrbeti za drevorede, za red na pokopališču, postaviti bi bilo treba napajališče za živino itd. Kmetom je treba pomagati, ker je letošnja suša uničila skoraj ves pridelek.

Na predlog občinskega svetovalca Marizze je občinski svet soglasno sklenil, da izreče vsemu učiteljstvu priznanje in pohvalo za izvršeno delo, zlasti pa za krasne šolske razstave ob koncu šolskega leta. Občinski svet je tudi odobril pravilnik za red in higieno za nabrežinsko občino. Nato pa je občinski odbornik Gratton spravil na dan zadevo o namestitvi dveh uslužbencev pri tehničnem uradu in davkariji. Očital je upravi konzorcija, da ni obvestila občinskega sveta o namestitvi teh dveh uradnikov in je predlagal, naj bo razpisan natečaj. Vnela se je živahna diskusija, če je sploh naloga občinskega sveta razpravljati o teh zadevah. Italijanski svetovalec Bandini je očital, da ni bil sprejet v službo v davkariji neki Italijan, na tehničnem uradu pa da je zaposlen neki nesposoben mladenič in da delo na tem uradu ne odgovarja potrebam občine. Na seji je bil tudi inženir Sorli, ki je hotel dati neka pojasnila, pa so ga besede svetovalca Bandinija zelo razburile. Nastal je oster besedni dvoboj in je prišlo tako daleč, da je inž. Sorli ogorčen zapustil dvorano ter izjavil, da bo raje podal ostavko na službo, kot pa delal s takimi ljudmi. Prepira pa ni hotelo biti še konec. Vedno bolj je postajalo jasno za kaj pravzaprav gre. Belčki bi namreč hoteli povsod namestiti le svoje ljudi, prav tako kominformisti in Italijani, pa naj si bodo sposobni ali ne. Svetovalec Bandini je tudi ob tej priliki pokazal svojo pravobarvo. Zelo ga je spekla opazka odbornika tov. Škrka, ki je poudaril, da mora vsak uslužbenec poznati oba jezika. Nazadnje je prišlo do glasovanja. Predlog odbornika Grattona naj povabijo upravo konzorcija, da razpiše natečaj za službeno mesto na davkariji in na tehničnem uradu je bil odobren z večino dveh glasov. Tako je bila živahna diskusija o tej zadevi končana. Še prej pa je župan Kralj prvič uporabil svoj «veto» in ni dovolil, da bi se razpravljalo, kakšna politična skupina ima največ svojih nameščencev po raznih občinskih uradih in ustanovah. Obljubil pa je, da bo na prihodnji seji prinesel točne podatke.

Upamo, da bo držal besedo. Zelo nas zanima, posebno zaradi tega, ker se po nabrežinski občini zadnje čase sliši marsikatera opazka in pritožba na ta račun.

Telefonski številki uredništva

93-808 in 94-638

Poštni predal 502

Določbe urada za reševanje visečih stanovanjskih poslov

Župan si je z dekretom z dne 21. julija 1950 pridržal pravico do izdajanja novih predpisov v dopolnitev izdanega ukaza o ukinitvi stanovanjskega urada v Trstu.

Po proučitvi mnenja občinskega odbora, izraženega na seji z dne 26. julija t. l., odreja župan sledeče:

1. Določbe ukinjenega stanovanjskega urada ohranijo v mejah obstoječih predpisov vso svojo veljavnost ter se prenesejo na novo ustanovljeni urad za reševanje visečih stanovanjskih poslov.

Ob prisilnih izselitvah, ki jih je odredil ukinjeni stanovanjski urad, bo novi urad preskrbel prisilno izseljenim družinam stanovanje v mejah možnosti.

2. Proti ukrepom stanovanjskega urada, ki jih je izdal do 21. julija t. l., je možen priziv na stanovanjski odbor.

3. Urad za reševanje visečih poslov obdrži pravico do rekvizicije razpoložljivih stanovanj do 31. decembra 1950, če ne bo med tem drugih odločb.

4. Z dnevom izdanja dekreta predsednika cone (štev. 3179-10094), s katerim ukinja stanovanjski urad, prenehajo s poslovanjem tudi vse posebne komisije, ki so bile postavljene pri ukinjenem stanovanjskem uradu z nalogo nakazovanja stanovanj.

Delo omenjenih komisij bo izvrševala ena sama komisija, sestoječa iz 3 občinskih funkcionarjev.

Pritožbe proti ukrepom te komisije so možni v drugi stopnji na sosvet komisije, ki je bil sedaj ustanovljen.

Tretja in zadnja stopnja za prizive je župan, ki ima vse možnosti in pravice, ki jih je že imel predsednik cone v stanovanjskih zadevah.

URADNE OBJAVE

UKAZ STEV. 143 — NOVA DOVOLJENJA ZA ZACASNI UVOZ IN IZVOZ

TRST, 27. julija (AIS) — Ukaz ZVU štev. 143, ki je stopil v veljavo dne 24. julija 1950 in ima vzvratno moč od 20. julija 1950 dalje, vsebuje določila o nadaljnjih dovoljenjih za začasen uvoz in izvoz na angloameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja.

Nova dovoljenja za uvoz zadevajo aluminij in aluminijaste zmesi, azbest, posebne vrste orientalskega lesa, sintetični barvani ali drugačen odmotan bombaž in jajca.

Za ponovni izvoz posameznih vrst tega blaga je določen rok od šestih mesecev do enega leta.

Ukaz določa nadalje, da so dovoljenja za začasen uvoz kakaovih zrn razširjena na izdelovanje biškotov, ki vsebujejo čokolado, na izdelovanje karamel, sladkih mandeljnov, bonbonov in drugih sladkornih izdelkov, slaščic, ki vsebujejo sladkor in med, kakor tudi na izdelovanje vsakovrstnih drugih nešpecificiranih izdelkov na sladkorni osnovi.

Prav tako je dovoljen tudi začasen uvoz kliševev za tiskanje katalogov in knjig.

KONCERT GODBE AMERIŠKIH LETALSKIH SIL

TRST, 27. (AIS) — Grad pri Sv. Justu bo dne 1. avgusta ob 20.30 uri odprt javnosti, kjer bo znana godba ameriških letalskih sil priredila koncert pod taktirko podpolkovnika Georgea Salladea Howarda.

Niti za vstop na grajsko dvorišče niti za koncert ne bo treba plačati vstopnine.

NOCNA SLUZBA LEKARN

All'Alabarda - Istrska ul. 7; De Leitenburg - Trg sv. Ivana 5; Praxmaier - Veliki trg 4; Prendini - Ul. Tiziano Vecellio; Zaetti - Ul. Commerciale 26; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju imata stalno nočno službo.

OBLASTEM SO INTERESI
našega kmeta postranska zadeva

Grof Marzotto, njegova mlekarna in naši živinorejci

V poznih popoldanskih urah preteklega 6. julija je prispela iz Trsta v Toreselle pri Portogruaru kolona svetlih avtomobilov; vse najvišje tržaške civilne oblasti s predsednikom cone Palutanom na čelu so se odzvale povabilu grofa Marzotta na obisk mlekarne, ki jo je pravkar dal zgraditi na enem izmed svojih veleposestev v Benečiji. Sam grof je pričakoval goste na pragu mlekarne in jih pozdravil z dvignjeno čašo penečega mleka. Po obisku je goste pričakovala okusna večerja...

Novinarji, ki so se udeležili izleta, so v tržaških časopisih znali pripovedovati čudovite reči. 1500 živali bo kmalu imel grof v svojih hlevih. Krave holandske pasme so pripeljali iz Kanade, bike pa iz Združenih držav Amerike; pet bikov je prispelo iz Amerike kar z letalom. Sam prevoz bika je stal okrog pol milijona lir. Da bi se živali v hlevih ne dolgočasile, jim radijski aparati svirajo lepo godbo. «Nič ni nevarno, da te krava švrkne z repom po obrazu» — pripoveduje neki novinar — «rep je postal za Marzottove krave nepotreben ud, ker je DDT uničil sleherno muho».

Tudi mlekarna je po pripovedovanju novinarjev pravi čudež. Ko so krave z avtomatičnim aparatom pomolzli, pošljejo mleko v vrčih naravnost v mlekarno, kjer ga zlivajo v poseben bazen. «Pogled na belo tekočino» — nadaljuje s pripovedovanjem novinar — «te vabi, da bi se v njem okopal kot rimska cesarica Pompeja» Iz prvega bazena preide mleko skozi aparat za pasteriziranje v drugi zaprti bazen. Od tod ga zopet avtomatični stroj preliva v litrske steklenice, ki so tako pripravljene za trg.

Mlekarna je stala grofa 70 milijonov lir. Pravijo, da si g. Geppi, tržaški občinski odbornik, ki se bavi z ustanavljanjem centralne mlekarne v Trstu, ni znal pojasniti, zakaj bi za zgraditev tržaškega zbirališča mleka, morali potemtakem potrošiti kar 300 milijonov lir.

Kaže, da je grof Marzotto in to ne brez podpore, ki jih je prejel v obilni meri iz raznih državnih in ameriških kreditov, prehitel vse ostale pobudnike centralne mlekarne v Trstu, med katerimi je bil v začetku on sam, in zmešal nekako štreno ostalim konkurentom.

Obisk tržaških oblasti in časopisna reklama, ki mu je sledila, je vsekakor utrla grofu Marzottu pot na tržaški trg. Vsi so morda že opazili, da prodajajo danes v Trstu mleko iz Toreselle v litrskih steklenicah po 70 lir za liter, medtem ko je cena ostalega mleka v prodaji na drobno 66 lir.

Pri vsem tem zakulisnem delovanju raznih močnih finančnih skupin, ki si na vso silo prizadevajo, da bi osvojili tržaški trg mleka, moramo ponovno ugotoviti, da so oblasti še enkrat pokazale, da so jim interesi naših kmetovalcev postranska zadeva.

Če so se najvišji predstavniki te oblasti potrudili na obisk 100 km oddaljenega posestva, lahko po vsej pravici zahtevamo, da se isti predstavniki seznanijo z domačo kmečko stvarnostjo, ki je, kakor vse kaže, ne poznajo in jim je povsem tuja. Seznanili naj bi se s težkim in truda polnim življenjem našega kmeta ter z njegovimi težnjami. Naš kmet ne razpolaga z milijardami veleindustrijcev in mu ni za kromirane okove in za bleščeče plošče na stenah svojega hleva. Vendar pa si želi napredka iz zaostalosti, v katero so ga pritisnile težke razmere in pogostoma tudi nerazumevanje njegovih vprašanj. Zaščita in skrb za domače kmetijstvo spadata med dolžnosti naših upraviteljev. Naši kmetovalci pričakujejo dejanj in ne lepih besed. Pred vsem pa zahtevajo sodločanje pri vseh ukrepih, ki zadevajo njihovo usodo in sam njihov življenjski obstoj.

(Iz «*Gospodarstva*»)

Lahkoatletski treningi ZDTV

Lahkoatletska sekcija ZDTV vabi člane športnih društev, mladince in mladinke na redne treninge, ki se vršijo vsak torek in četrtek od 18. ure dalje, ter vsako nedeljo dopoldan na stadionu «Prvi maj». Trenirajo se sledeče panoge: teki od 100 do 5000 metrov, skoki v daljino in višino, meti krogle, kopja in diska. Vsi treningi so pod tehničnim vodstvom ZDTV.

Vabljeni so tudi začetniki, ki se bodo pod strokovnim vodstvom izurili v lepem lahkoatletskem športu.

Po Tržaškem Krasu

Zakaj obnavljanje po starem

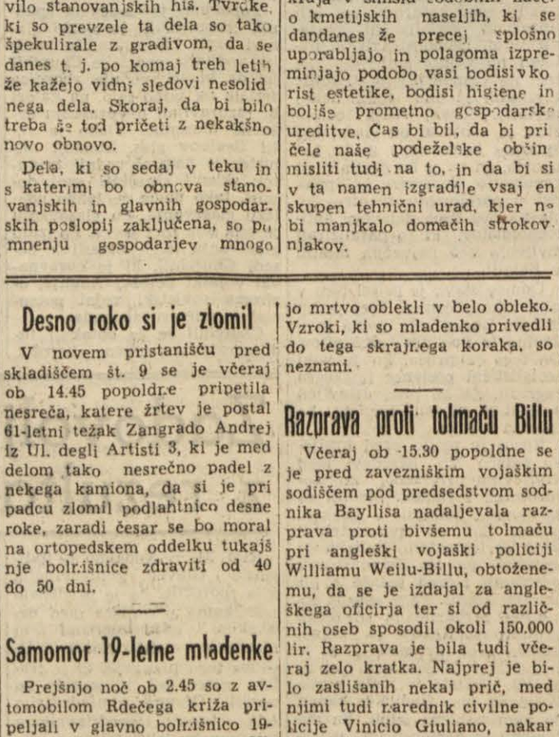

Ce se ozreš z vaškega zvonika v Mačkovljah po vasi zagledaš kopico novih streh, ki v poletnem soncu kriče s svojo rdečo barvo. Med njimi še na mnogih krajih zevajo praznine, ki izdajajo sledove plamenov in rušenja. Nemška okupacija je tu zapustila sledove skoraj pri vsaki stavbi. Povojna obnova je napredovala zelo počasi. Prva tkzv. Bowmanova faza, je popravila le majhno število stanovanjskih hiš. Tvrdke, ki so prevzele ta dela so tako špekulirale z gradivom, da se danes t. j. po komaj treh letih že kažejo vidni sledovi nesolidnega dela. Skoraj, da bi bilo treba že tod pričeti z nekakšno novo obnovo.

Dela, ki so sedaj v teku in s katerimi bo obnova stanovanjskih in glavnih gospodarskih poslopij zaključena, so po mnenju gospodarjev mnogo boljša. Ko bodo zaključena, preostane še nekaj senikov, hlevov itd. za katere naj bi tudi pristojni činprej poskrbeli. Po eni strani je človek sicer vesel, da imajo vaščani delo z zaposlitvijo pri izdanju in da bo vas v glavnem obnovljena po drugi strani pa pogled z višine, ki nam daje dobro perspektivo, kaže, da so obnavljali kar po starem in da se torej nihče ni spomnil na regulacijo kraja v smislu sodobnih načel o kmetijskih naseljih, ki se dandanes že precej splošno uporabljajo in polagoma izpreminjajo podobo vasi bodisi v korist estetike, bodisi higiene in boljše prometne gospodarske ureditve. Čas bi bil, da bi pričele naše podeželske občine misliti tudi na to, in da bi si v ta namen izgradile vsaj en skupen tehnični urad, kjer ne bi manjkalo domačih strokovnjakov.

Bežen pogled na zelenjavni in ribji trg

Vročina in s tem v zvezi tudi suša, ki jo zelo nejevoljni prenašamo ves julij, je napravila ogromno škode predvsem našim kmetovalcem, ki se pritožujejo nad letošnjim pridelkom sadja, krompirja, fižola itd. Glede na to ni seveda prav nič čudnega, če se je tudi zelenjava na tržaškem trgu v zadnjem času podražila. Prav posebno so se zvišale cene radiču in solati, ki sta postala kar majhen «luksuz». Cene lepemu radiču, ki so bile pred časom še mnogo izpod 200 lir za kg, so sedaj dosegle že vsoto 300, pa tudi 340 lir. Glavnato solato že gospodinja težko dobi; če jo po sreči le kje iztakne, je cena že precej visoka; pa tudi solata sama ni preveč lepa. Gospodinje, ki ljubijo zelenjavo, so seveda v veliki zadregi; saj jih stane nekaj zelenjave skorajda toliko kot meso za juho. Potem pa so se podražila še jajca — in to kar na hitro — v nekaj dneh. Še pred časom so bila povsod v prodaji jajca po 22,23 in 24 lir. Sedaj so najbolj poceni jajca po 27, a najdražja tudi po 31 lir. Pa da bi bila vsaj tako lepa in velika, kot so bila še pred mesecem, tožijo gospodinje, ko zaman izbirajo in iščejo med jajci kakšno lepše in večje.

Drugače pa ni na trgu posebnih sprememb; sočivje je ohranilo približno iste cene, medtem ko se je nekatero sadje, posebno uvoženo, precej pocenilo. V zadnjem času se je pokazalo na trgu že prvo grozdje, ki je pa še precej kislo, tudi po ceni. Drugače pa kraljujejo na trgu breskve, ki jih dobite že za vsako ceno od 40 pa do 120 in 140 lir za kg.

Ribji trg je dnevno zelo dobro založen; dobite vse mogoče vrste rib, od sardel, škombrov, kalamarov, sip, pa tja do tuna in drugih dragocenejših rib. Najbolj poceni so seveda sardele, ki jih dobite že za nizko ceno. Cena tunini se iz dneva v dan menjuje. Dostikrat je precej nizka ter si lahko okusno meso te ribe privoščijo tudi revnejše družine, toda povečini je visoka in zato nedosegpna večini tržaških gospodinj, ki se raje založijo s sardelami in škombri, katerih cena je bila v zadnjih dneh okrog 140 lir za kg, kar je za to vrsto rib kar poceni.

«Če bi ne bilo te suše in vročine, bi še nekako šlo» tožijo tržaške gospodinje, ko se vračajo s trga domov. Tudi mi se z njimi strinjamo. Hladilnega in osvežujočega dežja bi si želeli ne le vsi Tržačani, temveč predvsem kmetovalci, ki bi lahko z večjim upanjem zrli v bodočnost.

TRZASKA BORZA

Zlati šterling 7600-7650, papirnati šterling 1570-1600, dolar 636-638, dolar (telegrafski) 646-647, švicarski frank 147,5-148,5, 100 francoskih frankov 178-180,

Kako „rešujejo" propagandisti Marshallovih „dobrot"
vprašanje majhnih ladjedelnic

Komu izmed Tržačanov je danes še nepoznan položaj, v katerem so vse male ladjedelnice Tržaškega ozemlja? Vsakdo danes ve, da preživljajo prav te ladjedelnice zelo kritične trenutke ter je njih obstoj odvisen od čim prejšnje rešitve vprašanja novih naročil, ki naj bi zagotovila delo vsem do sedaj zaposlenim delavcem.

Vse te težave so popolnoma «nepoznane» propagandistom Marshallovih «dobrot», ki še naprej vztrajajo pri svoji trditvi o «izboljšanju» gospodarskega položaja na našem ozemlju, za katerega se moramo seveda «zahvaliti» Marshallovi pomoči. Da «dokažejo» javnosti «resničnost» svojih trditev, se ti propagandisti poslužujejo vseh mogočih metod, od letakov pa do člankov, ki jih objavljajo v lokalnih časopisih, naklonjenih Marshallovim «dobrotam».

Enega izmed takšnih člankov je pred dnevi objavil «Giornale di Trieste»; z njim je hotel «dokazati», da sploh ne obstaja kriza v tržaških malih ladjedelnicah, temveč da se je nasprotno položaj v zadnjem času zelo izboljšal. Po zatrjevanju pisca omenjenega članka naj bi imele vse male ladjedelnice delo, za katerega se morajo seveda «zahvaliti» Marshallovi pomoči, ladjedelnicam naj bi torej ne grozila nikaka nevarnost, kajti glede novih naročil je vse v najlepšem redu — delo za vsakogar in v zvezi s tem tudi nadaljnje obratovanje ladjedelnic zagotovljeno.

Čemu potem delavci sploh protestirajo — saj imajo njihove ladjedelnice dovolj «naročil» in «dela»: vse kar se je v zadnjem času govorilo o ladjedelnicah Martinuzzi, Cantiere Giuliano, Sv. Roka in Tržaškem arzenalu, so si «izmislili» delavci sami, ki se jim v tej vročini ljubi «nekoliko se pošaliti».

Ali ima zgoraj omenjeni časopis vse svoje čitatelje za tako neumne, ali pa je že sam prišel do prepričanja, da njegovim člankom že malokdo veruje — ter da se zato pač splača še v naprej lagati. Toda ta laž je vendarle pregorostasna.

Le pomislite kako iznajdljivo rešuje «Giornale di Trieste» vprašanje ladjedelnice Cantiere Giuliano. V članku, ki smo ga že preje omenili pravi, med drugim tudi, da je kriza v Cantiere Giuliano že rešena, ker da je ta ladjedelnica prejela naročila za izgradnjo treh ribiških čolnov. O novih naročilih je bil seveda «obveščen» edinole pisec članka — delavci takega «obvestila» do sedaj ni so dobili, kar pomeni, da jih stvar najbrže ne bi zanimala. No, tako «reševanje» vprašanja naših ladjedelnic si lahko izmislijo tisti, ki so mu interesi delavskega razreda res «prva skrb» — je škoda, da so delavci tako «nehvaležni» ter se s tako «rešitvijo» nočejo zadovoljiti.

«Reševanje» vprašanj v zvezi z ladjedelnico Sv. Roka, ladjedelnice Martinuzzi itd. je bilo za pisca zgoraj omenjenega članka le «pretežko» in «prenaporno»; zato se ga je raje kar «izognil».

Čeprav se bo «Giornale di Trieste» zdelo to zelo «nelepo» in «krivično», se mu tržaški delavci vendarle zahvaljujejo za takšno «reševanje» vprašanja malih ladjedelnic. Tržaški delavci danes na svoji lastni koži občutijo «dobrote» Marshallove pomoči, že prav posebno jo pa občutijo delavci malih ladjedelnic. Zato jih taki članki, iz trte zviti, ne morejo prepričati o nasprotnem, pač pa jih lahko samo še vzpodbujajo še k odločnejši borbi proti razrednemu sovražniku, proti vsem tistim, ki danes opevajo Marshallove «dobrote», proti Marshallovemu planu samemu.

Tržaške ladjedelnice prav nič ne potrebujejo teh «dobrot» ter se zanje prav lepo zahvaljujejo; oni dobro vedo, da bi tržaška industrija lahko živela in uspevala tudi brez takih «pomočij», ki predstavljajo resnično «pomoč» le za tuje kapitaliste in pa njihove lokalne hlapce.

Tržaško delavstvo že z večjo odločnostjo zahteva rešitev vprašanja novih naročil majhnim ladjedelnicam, ki bilo zagotovila delo sto in sto delavcem. Če bodo odgovorne oblasti že zavlačevale z rešitvijo tega tako perečega vprašanja, bodo delavci s poostreno borbo dokazali, da so pripravljeni svoje pravice braniti ter doseči uresničitev vseh tistih zahtev, ki lahko prispevajo k izboljšanju delovnih in življenjskih pogojev vsega delavskega razreda.

Naveličala se je življenja

Včeraj ob 16.15 so na nekem polju, ki je 50 metrov oddaljeno od gostilne Skrinjar pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji 445, našli nezrano ženo, ki je imela okoli vratu privezano vrv ter je ležala vznak. Ko so jo preiskali, so ugotovili, da se piše Zaccinga Milka iz Buj, Ul. Garibaldi. Samomomor je napravila tako, da se je obesila za neko drevo, vrv, ki je bila tanka, pa se je pretrgala, tako da je samomorilka padla na tla, ter obležala v položaju, v katerem so jo tudi našli. Poleg sebe je pustila listek, na katerem je napisala, da si je vzela življenje zaradi družinskih neprilik.

Desno roko si je zlomil

V novem pristanišču pred skladiščem št. 9 se je včeraj ob 14.45 popoldne pripetila nesreča, katere žrtev je postal 61-letni težak Zangrado Andrej iz Ul. degli Artisti 3, ki je med delom tako nesrečno padel z nekega kamiona, da si je pri padcu zlomil podlahtnico desne roke, zaradi česar se bo moral na ortopedskem oddelku tukajšnje bolnišnice zdraviti od 40 do 50 dni.

Samomor 19-letne mladenke

Prejšnjo noč ob 2.45 so z avtomobilom Rdečega križa pripeljali v glavno bolnišnico 19-letno Pettener Julijo iz Ul. Chirlandaio 17, ki pa je že med prevozom umrla. Nesrečna mladenka je v kuhinji svojega stanovanja napravila samomor s svetilnim plinom. Prvi jo je kakšne pol ure prej našel nezavestno v kuhinji, kjer je bila odprta pipa svetilnega plina, njen oče, ki je takoj obvestil najbližjo postajo Rdečega križa. Nesrečna mladenka je poleg sebe pustila listek, na katerem je izrazila željo, da bi jo mrtvo oblekli v belo obleko. Vzroki, ki so mladenko privedli do tega skrajnega koraka, so neznani.

Razprava proti tolmaču Billu

Včeraj ob 15.30 popoldne se je pred zavezniškim vojaškim sodiščem pod predsedstvom sodnika Bayllisa nadaljevala razprava proti bivšemu tolmaču pri angleški vojaški policiji Williamu Weilu-Billu, obtoženemu, da se je izdajal za angleškega oficirja ter si od različnih oseb sposodil okoli 150.000 lir. Razprava je bila tudi včeraj zelo kratka. Najprej je bilo zaslišanih nekaj prič, med njimi tudi narednik civilne policije Vinicio Giuliano, nakar je spregovoril branilec obtoženca odv. Bologna V., ki je v svojem kratkem govoru dokazoval, da njegov klient ni napravil nobenega kaznivega dejanja ter zahteval od sodišča, da ga oprosti. Se krajši je bil govor vojaškega tožilca, ki je s svoje strani zahteval, da sodišče obtoženca spozna za krivega. Predsednik sodišča sodnik Bayllis je nato odločil, da bo sodbo izrekel šele v sredo 2. avgusta ob 11 dopoldne.

KOLEDAR
Gledališče - Kino - Radio

Petek 28. julija
Inocencij, Svetomir
Sonce vzide ob 4.43, zatone ob 19.39. Dolžina dneva 14.56. Luna vzide ob 19.36, zatone ob 3.09.
Jutri sobota 29. julija
Marta, Dobrila

SPOMINSKI DNEVI

1750 je umrl Johann S. Bach, veliki nemški skladatelj. Rodil se je 21. III. 1685.

PROSVETNA DRUŠTVA

PD Simon Jenko — Odbor ima važno sejo danes 28. t. m. ob 20.30 v običajnih prostorih.

Prosvetno društvo v Barkovljah bo priredilo v avgustu izlet v Cerkno in bolnišnico «Franja».

Prijave sprejema tovariš Tedi Scheimer.

Pevski zbor Prosvetnega društva v Barkovljah ima danes 28. t. m., sestanek ob 21. uri zaradi razgovora o izletu, ki bo v nedeljo 30. t. m. Naj nihče ne manjka.

DAROVI IN PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob pok. Franja Rupene daruje družina Sila 1000 lir za Dijaško matico.

Pogovori o jeziku

Radio jugoslovanske cone Trsta oddaja vsak četrtek ob 20. uri in vsak ponedeljek ob 13.45 - «Pogovore o jeziku», ki jih je priredil univerzitetni profesor dr. Mirko Rupel za tržaške Slovence.

IZLETI PDT

V nedeljo 30. t. m. je izlet v zapadne Julijce (Zlebi, sedlo Nevea, Rabeljsko jezero in Belopeška jezera). Planinci se bodo lahko povzpeli na Montaž, Viš ali na Višarje. Odhod ob 4.30. — Vpisovanje bo še danes.

13., 14. in 15. avgusta bo izlet v Trentsko dolino in na Triglav, s prenočevanjem v Trenti in v Tržaški koči na Doliču. Izlet je priporočljiv tudi za neplanince, ki si bodo lahko ogledali izvir Soče in opravili manjše izlete. Vsi skupaj pa bodo obiskali znameniti botanični vrt. Prijave se sprejemajo do 2. avgusta.

Za izlet na Nanos, ki bo 6. avgusta, je prostih še nekaj mest. Za prijave je čas še danes do desete ure.

Prijave sprejema čevljarna Gec v Rojanu, Trg Tra i Rivi, in ZDTV, Ul. Machiavelli 13-II. od 9 do 12 in od 16 do 19.

UPRAVNI UKAZ STEV. 47 — IMENOVANJE UPRAVNEGA ODBORA ZA «SPLOSNA SKLADIŠCA» V TRSTU

TRST, 27 julija 1950 (AIS). — Z upravnim ukazom ZVU štev. 47, ki je stopil v veljavo dne 25. julija 1950, je bil preosnovan upravni odbor «Splošnih skladišč» (Magazzini Generali) v Trstu.

Za člane upravnega odbora so bili imenovani:

PREDSEDNIK: Mr. J. E. Foden, O. B. E. - namestnik ravnatelja finančnega in gospodarskega oddelka;

PODPREDSEDNIK: Capt. C. S. D. Noakes, O.B.E. pristaniški ravnatelj;

ČLANI: Mr. L.R. Battensby - načelnik finančnega oddelka; Mr. J. R. Campbell - načelnik trgovinskega oddelka; Mr. B. M. Smith - načelnik oddelka za proizvodnjo; Capt. Louis B. Bernard - svetovalec za delavske zadeve pri glavnem ravnatelju za civilne zadeve; Mr. L. C. Pannel - načelnik oddelka za prevoze; Col. W. F. Schweikert - zastopnik TRUST-a; Maj. L. W. G. Fisher - zastopnik BETFOR-ja; Podpolkovnik Karl G. Hansen - zastopnik pristaniškega urada ameriških oboroženih sil v Avstriji; Dr. Leopold Tolentino Mueller - zastopnik trgovcev; Mr. Michele Torrilo - zastopnik špediterjev; Capt. Guido Cosulich - zastopnik brodolastnikov; Mr. Carlo Wagner - zastopnik industrijalcev.

Nesreča na Obrežju N. Sauro

Včeraj ob 14 popoldne je vojaški kamion, ki ga je šofiral neki ameriški vojak, vozil po Obrežju N. Sauro proti Velikemu trgu. Ko je privozil do Ul. Veneziana, je hotel kamion zaviti na levo, v istem trenutku pa ga je poskušal prehiteti s svojim motorjem 30-letni Gelletti Emil iz Ul. Rismondo 3, s katerim se je na zadnjem sedežu motorja peljala tudi 32-letna Formicola Marija iz Androne S. Cilino 40. Trčenje med kamionom in motorjem je bilo neizbežno, oba motorista pa je vrglo z motorja ob trdi cestni tlak, tako da so ju morali z avtomobilom Rdečega križa prepeljati v glavno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da imata oba ponesrečenca več poškodb po vsem telesu. Medtem ko je Emil Gelletti lahko zapustil bolnišnico, je morala Marija Formicola ostati v njej.

Nepošteni begunec

Lastnik trgovine s krznenimi izdelki v Ul. D'Annunzio 1 Licastro Salvatore je te dni dovolil jugoslovanskemu beguncu Mirku Jovanoviču, da je prenočeval v njegovem skladišču v Ul. Settefontane 1. Ko pa je včeraj Licastro prišel v svoje skladišče, je opazil, da je iz skladišča zmanjkal usnjen kovček ter dva krznena plašča v skupni vrednosti 350.000 lir. Takoj je zasumil nočnega gosta ter ga prijavil policiji. Jovanović, ki ni vedel, kje in kako bi ukradeno blago prodal, je kovček zanesel v garderobo na glavni železniški postaji sam pa še naprej brezglavo blodil po mestnih ulicah, dokler ga ni policija aretirala in ga predala tukajšnjemu zavezniškemu sodišču za določevanje narokov.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

V soboto 29. t. m. ob 21. uri gostovanje v TREBČAH (na prostem) z GOLDONIJEVO komedijo

„Primorske zdrahe"

RADIO

JUGOSL. CONE TRSTA
(Oddaja na srednjih valovih 212.4 m ali 1412 kc)

PETEK, 28. 7. 1950

6.30: Jutranja glasba; 6.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 7.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 7.15: Jutranja glasba.

12.00: Lahek opoldanski koncert; 12.30: Klavirske skladbe; 12.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 13.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 13.15: Koncert mezzosopranistke Sonje Dreksler, pri klavirju Marijan Vodopivec nato lahko glasba; 13.45: Ljudska univerza: Razvoj raketnega pogona (slov.). 14.00: Poje ženski zbor iz tovarne «Pletenina»; 14.30: Pregled tiska v ital.; 14.45: Pregled tiska v slov.

17.30: Politične aktualnosti (it.); 17.40: Klavirski ritmi; 18.00: Sportni pregled (ital.); 18.15: Klavirski koncert Marijana Vodopivca; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Glasbena medigra; 19.15: Poročila v ital.; 19.30: Napoved časa - poročila v slov.; 19.45: Sindikalna vprašanja (ital.); 20.00: Uganite kaj igramo (slov.); 20.30: Slušna igra (ital.); 21.30: Igra orkester iz Sv. Nikolaja; 22.00: Nova Jugoslavija: Podpora ljudski umetnosti (slov.); 22.10: Ob 200 obletnici smrti skladatelja Johanna Sebastiana Bacha (slov.); 23.00: Zadnja poročila v ital.; 23.05: Zadnja poročila v slov.; 23.10: Objava dnevnega sporeda; 23.15: Ritmične melodije; 23.30: Zaključek.

LJUBLJANA, MARIBOR in rel. postaja NOVA GORICA
(Oddaja na valih 327,1; 188.9; 212,4; 202,1 m.)

PETEK, 28. 7. 1950

5.00: Jutranji pozdrav; 5.15: Napoved časa in poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda; 5.30: Veseli zvoki; 5.50: Jutranja telovadba; 6.00: Napoved časa, poročila in radijski koledar; 6.10: Jugoslovanska narodna in umetna glasba.

12.00: Lahek opoldanski spored; 12.30: Napoved časa in poročila; 12.40: Pesmi raznih narodov; 13.00: Odprimo pošto naših dopisnikov; 13.15: Popularen orkestralni koncert; 14.00: Poje ženski zbor «Pletenina»; 14.30: Govorna oddaja; 14.40: Zabavni instrumentalni soli; 15.00: Napoved časa in poročila; 15.10: Samospeve poje Stefka Odarjeva, pri klavirju Pavel Sivic.

18.00: Pisan glasbeni spored. Sodeluje Stojan Stenovic s svojo kapelo, vmes plošče: 19.00: Napoved časa in poročila; 19.15: Za vsakogar nekaj: 20.00: Politični komentar Radia Beograd; 20.15: P. I. Čajkovski: Vihar, fantazija za veliki orkester; 20.40: Peter Bezruč: Sleske pesmi; 21.00: Pester večerni spored slovenskih narodnih pesmi: 22.00: Prenos poročil Zvezne postaje Beograd; 22.15: Plesna glasba; 22.45: Komorna ura sodobnih slovenskih skladateljev; 23.30: Poročila; 23.35: Konec oddaje.

PLETILJA

izdeluje ženske obleke, jopice ter otroške oblekice po ugodnih cenah. Naslov na upravi lista, Ul. sv. Frančiška 20-I.

KINO

Rossetti, Zaprt.
Excelsior. 16.30: «Ljubezen pod odejo», Jack Carson.
Fenice, Zaprt.
Filodrammatico. 16.30: «Kako postaneš oče», Bob Hope.

Alabarda. 16.00: «Na dnu S. Francisca», H. Bogart.
Garibaldi. 15.30: «Požar v Chicagu», T. Power.
Ideale. 16.00: «Ognjeni križ», H. Fonda, Dolores del Rio.
Impero. 16.00: «Jezdec doživljajev», Ferdinand Gravey.
Italia. 16.00: «Demon ljubosumnosti», Zully Moreno.
Savona. 16.00: «Mestni roparji», Randolph Scott.
Viale. Zaprt.
Vittorio Veneto. 16.30: «Zakleto srca», Margaret O' Brien.

Adua. Zaprt.
Azzurro. 16.00: «Crni labod», T. Power, M. O' Hara.
Belvedere. Zaprt.
Ob morju. Zaprt.
Marconi. 16.00, na prostem 20.30: «Morilci so med nami».
Massimo. 16.00: «Trije norci na potepu», bratje Marx.
Novo Cine. 16.00: «Trije otroci», George Raft.
Odeon. 16.00: «Krik iz zemlje», Marina Berti, Vivi Gioi.
Radio. 16.00: «Samo kdor pride lahko vstane», H. Bogart.
Venezia. «Prenovedane sanje».
Vittoria. 20.15: «Vzemi moje življenje», Greta Gynt.
Ljudski vrt na prostem. 20.30: «Satanov alibi», C. Bennett.
Letni kino v Ul. F. Severo. 20.30: «Kraljičina ogrlica», Viviane Romance.
Skoljet. 21.00: «Citadela».
Letni kino Rojan. 20.45: «Živimo veselo», Costance Bennett.

Izleti

ADRIA-EXPRESS

14. IN 15. AVGUSTA IZLET

v Ljubljano

14. IN 15. AVGUSTA IZLET

na Bled

Odhod 14. avgusta ob 13. uri iz Trsta.
Vpisovanje do 30. t. m.

ADRIA - EXPRESS

TURISTIČNE IZLETE NA

Dunaj

organizira TEDENSKI POTOVALNI URAD «*ADRIA - EXPRESS*»
Odhodi vsak ponedeljek, torek v mesecih julij, avgust in september.

IZLETI NA

**Gross

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/II. nadst. - Telefon 11-32

S torkove seje občinskega sveta

Vprašanja slovenskega življa

obravnava goriški občinski odbor z absolutno nezmotljivostjo in ne dovoli, da bi se kdo drznil očitati mu kakršnokoli pogreško

(V naslednjem nadaljujemo s poročilom o seji goriškega občinskega sveta, ki smo ga včeraj prekinili).

V odgovoru na zahtevo o dvojezičnosti se je zopet uveljavljal zagrizeni sovražnik Slovencev Digianantonio. Dokazoval je z njemu lastno logiko, kako nameravajo Slovenci izzvati v Gorici nov «fattaccio», da bi ga mogli potem izkoristiti v svoje namene. Ni povedal, kakšen naj bi bil ta «fattaccio» in v kakšne namene bi ga mogli izkoristiti. Povedal je le, da so Italijani preinteligentni, da bi nam dali takšno priliko ter ob zaključku prečital spomenico revizionističnega gibanja Istranov, poslano občinskemu svetu, ki pravi:

«Revizionistično gibanje Istranov apelira na občinski svet, naj pri današnji seji tolmači čustva 4000 istrskih esulov, ki so pristojni v Gorico in kot taki meščani s polno pravico do tega italianisimega mesta. Medtem ko potrjujejo polno solidarnost esulov z italijansko večino svetovalcev v akciji za obrambo zgodovinskih in patriotičnih tradicij goriške občine, izražajo ta čustva obenem odpor nasproti neznatni dvojezični skupini svetovalcev, ki izrabljajoč od republiške ustave zajamčeno svobodo, uprizarjajo lažnivo in klevetniško kampanjo v popolnem skladu in sporazumu z jugoslovansko propagando in tiskom, z očitnim namenom diskreditirati italijanske ustanove in oblasti ter hujskati dvojezično skupino proti domovinski vladi.

Istrski in dalmatinski esuli se še vedno spominjajo kalvarije, ki so jo pretrpeli po zaslugi onega osvojevalca, ki ima še danes v občinskem svetu zastopnike, da posredujejo in razširjajo protiitalijanski napačalni duh. Spominjajoč se lastne tragedije in mučeništva tega mesta po zaslugi istih zabljev prijateljsko opozarjajo italijanske meščane Gorice in njihove predstavnike, naj zavrnejo in zatrejo nesramne, nepoštene manevre dvojezične skupinice svetovalcev». Podpisan je odbor.

Spomenico je s patetičnim glasom prebral pred zbranim mestnim svetom občinski odbornik prof. Digianantonio in s tem priznal, da se skupno z odborom in županom v celoti sklada z lažnivo, hujskajočo in žaljivo vsebino ne le nasproti italijanski slovenski manjšini, marveč tudi nasproti Jugoslaviji.

Po takšni pripravi kajpada ni bilo lahko utolažiti disciplinirane občinstva. Sejna dvorana je bila mnogo bolj podobna cirkuški menažeriji nego občinski posvetovalnici, kjer bi se morala v miru in z vso razsodnostjo obravnavati tako težka vprašanja. Župan je že od vsega začetka grozil, da bo segnal kričače iz prostora in potem nenehno ponavljal svojo pretnjo, vendar ni niti enkrat ukazal, naj bi se to tudi zgodilo. Javnosti je pač treba prikazati, kaj zahtevajo goriški meščani, akoravno so vedno isti obrazi in zvečine istrski esuli. Ni torej kazalo izganjati jih iz dvorane, potem ko so bili nalašč za to najeti in tja povabljeni. Župan se je zatekal k moderiranju, ukrepu in v drugič prekinil sejo, pač pa je dal na grad poklicati policijo, v bojazni, da bi se ne dogodil «fattaccio». In ko bi vendar prišlo do tega, bi zanj nosili odgovornost Slovenci, ker so si upali zahtevati dvojezičnost.

Po ponovnem nadaljevanju seje publike ni bilo treba počiti iz dvorane. Čim je župan napovedal zaključek razprave o dveh interpelacijah o dvojezičnosti in Tessitorijevem govoru, so drug za drugim odhajali, ker je bilo njihovo delo dovršeno. Pač pa so se kmalu zatem, bilo je po 24. uri, nekateri prikazali v gostilni tov. Pavlina, nastopali tam nasilno in grozili z novimi bombnimi napadi.

Župan je v nadaljevanju seje prezrl zahtevo tov. Pavlina, ki si je na predzadnji seji pridržal pravico odgovoriti Digianantoniju v vprašanju slovenskega šolstva. Dal je takoj besedo odborniku Leviju, ki je obširno poročal o svojem potovanju v Rim in tamkajšnjih razgovorih v ministrskih uradih zaradi izboljšanja protituberkulozne zdravstvene službe v goriški pokrajini. Iz njegovega poročila se je dalo razbrati, da so odločujoči v Rimu obljubili znatnejšo finančno podporo zlasti goriškemu zdravstvenemu zavodu za tuberkulozne s čimer bo odslej omogočeno oskrbovati 150 do 160 odraslih bolnikov in 40 otrok. S precejšnjo večino je bil po daljši razpravi zavrnjen namen odprodaje občinskega zemljišča onstran železniškega mostu ob cesti v Standrež in izgradnja trgovskega objekta na tem prostoru.

S pretresanjem manj važnejših vprašanj se je seja zavlekla tja do ene ure čez polnoč, ko je skušal svetovalec DFS tov. Pavlin pri slučajnostih ponovno opozoriti župana na to, da ima vsekakor pravico odgovoriti odborniku Digianantoniju, ki je na predzadnji seji orisal slovensko šolstvo na svoj način ter s tem zavedel javnost v napačno mnenje. Toda župan je ta večer že drugič onemogočil slovenskega svetovalca ter s tem znova potrdil do kod sega svoboda slovenskih zastopnikov v goriškem občinskem svetu.

Tako ima javnost priliko slišati le eno plat zvona in po njej presojati dogodke. In za tem gre v glavnem tudi vse prizadevanje občinskih odbornikov in italijanskih občinskih svetovalcev. Na tak ali drugačen način preprečiti našim zastopnikom, da bi prišla resnica med ljudi, utajiti vse ono, kar bi šlo na škodo trenutnih upraviteljev občine in oblastnih funkcionarjev, ki uživajo v takšnem stremljenju vso podporo Rima in ki se smatrajo v vprašanju zahtev slovenske narodnostne manjšine nezmotljivi in vedno v polnem pravu. Toda to vendar ne more biti res, o tem bo nemara prepričan tudi največji zagrizenec in šovinistični prenapetež. Bržčas tega ne bo nikoli priznal, ker stremi sam za tem, da se Slovencem prizadene čimveč krivic, toda strpnejši in razgledanejši prebivalci goriške pokrajine vendarle vedo, do kod seže človeška nezmotljivost.

Tako so ostali svetovalci DFS ob zaključnem poletnem zasedanju brez zadnje besede glede vprašanja slovenskega šolstva, ki so ga prav oni sprožili na prejšnjih sejah. Zadnji je o tem govoril šovinistični odbornik in njegovo mnenje si je občinski odbor osvojil, ne glede na odbornikovo popačeno statistiko in neobjektivno polemiziranje.

Ob zaključku tega poročila nikakor ne smemo prezreti zanimivega dogodka v zvezi z zgoraj objavljeno spomenico istrskih beguncev. Nekdo izmed občinskih svetovalcev je namreč poskrbel za to, da je med prekinjeno sejo razdelil kopije vsem svetovalcem razen slovenskim. Kakor kaže v izpraznjeni dvorani ni tega nihče opazil. Čim pa se je župan vrnil v dvorano in zaznal za to akcijo, je z dokajšnjo ogorčenostjo ukazal pobrati vse izvode. Po tem bi se dalo soditi, kako neljubo bi mu bilo, ako bi natolcevanja pobesnelih istrskih hujskačev prišla med trezne goriške občane, ki znajo mnogo objektivneje presojati krajevne narodnostne probleme, nego pustolovski prihajači, ki so pač vedno pripravljeni služiti onemu gospodarju, od katerega se nadejajo večjega plačila. Šovinistično časopisje, ki si upa z vso nesramnostjo očitati Slovencem nacionalno nestrpnost in onemogočanje mirnega sožitja z Italijani, bi storilo veliko in koristno delo v prid mirnemu sožitju, ako bi posvetilo nekaj več pozornosti in podobnih opozoril nasilnim klativitezem. Zakaj ravno ti, ki nimajo ničesar izgubiti, imajo največ interesa kaliti vodo in v njej nemoteno ribariti.

Trgovinske izmenjave z Nemčijo

Zveza trgovcev za goriško pokrajino sporoča, da so se pred kratkim zainteresirane trgovinske oblasti sporazumele glede začasnega pravilnika, po katerem naj bi lahko Italija takoj izvozila v Nemčijo za 3 milijone povrtnin.

Z istim pravilnikom je dovoljen tudi uvoz v Italijo iz Nemčije za 50 dolarjev šivank za industrijske šivalne stroje, za 50 dolarjev šivank za domačo rabo, za 100 dolarjev razne kuhinjske opreme, za 100 dolarjev igrač, za 100 dolarjev ključavnic, za 30 dolarjev kovinskih okraskov, za 50 dolarjev pribora, 40 dolarjev industrijskih nožev, za 250 dolarjev organskih barv, za 50 dolarjev svinčnikov, za 100 dolarjev raznih zdravil, za 20 dolarjev papirja za industrijsko rabo, za 100 dolarjev piva, za 5 dolarjev droži za pivo, za 250 dolarjev raznih turbin in za 50 dolarjev parnih turbin.

Godci so odpotovali

Pred dnevi je goriška policija odpravila v njihov rojstni kraj tri godce, ki so cele dneve igrali na harmoniko in razne piščalke po mestnih ulicah in stalno nadlegovali ljudi za prispevek. Gre za 20-letnega Alojzija Jaconellija, 18-letnega Mihaela Jaconellija in 16-letnega Blaža Jaconellija. Vsi trije so doma iz Biagi Saracinesca pri Frosinonu.

Prefektova odredba in odkup pšenice

Prefekt za goriško pokrajino je na podlagi zakona z dne 4. julija 1950 št. 454, ki se tiče odkupa pšenice, odredil sledeče:

Cl. 1. Potrjujemo določila prefektovega odloka št. 12300 z dne 10. julija 1950, ki se tičejo odkupa 5000 stotov pšenice, ki jih je ministrstvo za poljedelstvo in gozdarstvo določilo za našo pokrajino z okrožnico št. 162 z dne 25. maja 1950.

Cl. 2. Po odredbi odkupa nadaljnjih 10.000 stotov v naši pokrajini je vsem pridelovalcem, ki so leta 1948. oddali od 1 do 5 stotov pšenice, da oddajo 50 odstotkov več kot v navedenem letu. To količino pa lahko pomnožijo še s stalnim koeficientom 2,10. Oni pa, ki so v letu 1948—1949 oddali več kot 5 stotov pšenice, oddajo letos lahko povprečno količino izročeno v prejšnjih letih pomnoženo s stalnim koeficientom 2,10.

Cl. 3. Tisti poljedelci, ki so letos prvikrat pridelali pšenico, pa lahko oddajo 60 odstotkov celotnega pridelka.

Cl. 4. Pokrajinski inšpektorat za poljedelstvo bo v 8 dneh po objavi te odredbe določil poljedelce, ki imajo pravico do nadaljnje oddaje in v tej zvezi odposlal dodatna potrdila.

Cl. 5. Prizivi proti materialnim pomotam tega dekreta se sprejemajo do desetega dne po njegovi objavi.

Borili so se le za svoje domove

Beneško porotno sodišče je odredilo takojšnjo izpustitev petih obtoženih Sovodenjcev, ki so bili aretirani na podlagi lažne ovadbe

Dne 26. t. m. se je pred porotnim sodiščem v Benetkah zaključila razprava proti petim Sovodenjcem, 41letnemu Alojzu Tomsiču, 27letnemu Vladimirju Pahorju, 51letnemu Jožefu Cijanu, 32letnemu Karlu Batističu in 47letnemu Alojzu Devetaku. Vsi skupaj so bili obtoženi, kakor smo že svojčas poročali, da so septembra 1943 leta z orožjem prisilili kolona zloglasne Ente tre Venezie, Donatella Petra, da zapusti s svojo družino Sovodnje in vse svoje imetje. Poleg tega so jim sodne oblasti očitale tudi, že pri preiskavi, ker so oblasti lahko ugotovile, da ni bil med vojno v Sovodnjah ubit noben italijanski vojak in je bilo to obdolževanje le fantazija znanih škodoželjnih elementov, ki jim še tako podlo in nizkotno sredstvo pride prav, kadar gre v škodo našemu ljudstvu.

Ceprav je bila tudi prvo obdolževanje očividno neutemeljeno, kar lahko cela vas priča, so vendar imenovani, zaradi tožbe, ki jo je vložil Donatello, morali v zapor, kjer so čakali na razpravo kar celih devet mesecev. Vsem je dobro znano, da se je Donatello leta 1943 zbal partizanske vojske in ker ni imel povsem čiste vesti jo je prostovoljno popihal, kakor mnogi drugi, iz vasi. Na tej podlagi so obtožencem pred sodiščem v Benetkah spremenili obtožbo oboroženega nasilja v zasebno nasilje, češ da so le nekako vplivali na Donatella, da je zapustil svoje premoženje. Zaradi tega so obsodili vsakega na dve leti zapora Kazen so jim odpustili na podlagi odpusta odrejenega dne 23. 12. 1949. Sodnik je odredil takojšen odpust obtožencev iz zapora, ki so se včeraj vrnili domov v veliko veselje svojih sorodnikov in domačinov, od katerih jih je krivica ločila za toliko časa.

Kapitan pri orožniškem poveljstvu v Gorici nam je pred dnevi, v zvezi s člankom, ki smo ga objavili 18. junija t. l. pod naslovom «Fašistični pretepači imajo še vedno proste roke» objasnil, da niso orožniki dali Izidorju Klavčiču iz Podgore v podpis nobene izjave, kakor smo mi v omenjenem članku poročali.

Obvestilo živinorejcem na Krasu

Pokrajinski konzorcij živinskih plemenilnih postaj obvešča vse živinorejce na Krasu, da je zdravljenje živinske neplodnosti brezplačno. Vsak živinorejec bo moral za zdravljenje svoje živine predložiti potrdilo zadnjega oplojevanja bolnega goveda, kateremu je bila podvržena največ šest mesecev prej.

Ambulatorij bo posloval v Poljanah — občina Doberdob v hiši vdove Lavrenčič vsak četrtek od 9. do 10. ure pričenši z dnem 10. avgusta t. l.

KINO

VERDI, 17: «Malerba», S. Mac Nally;

VITTORIA, 17: «Klečeča boginja», M. Fel;

CENTRALE, 17: «Pot zvezdà», L. Darnell;

MODERNO, 17: «Z mojo ženo je drugače ...», M. Oberon;

ESTIVO, 21: «Nevesta proti naročilu», B. Davis;

EDEN, 17: «Duša na morju», G. Cooper.

PRIHODI IN ODHODI OTROK iz počitniških kolonij v Sloveniji

Kar mislimo si, kako bo našim najmlajšim letoviščarjem, ko se bodo morali ločiti od tistih lepih krajev, kjer so preživeli dober mesec dni. Sredi bujnega zelenja gozdov in tistega osvežujočega zraku so jim potekali dnevi v brezskrbnosti, igrah in zabavi. V mladih srcih bo ostal neizbrisen vtis na tiste kraje o katerih so prej samo slišali v šoli iz učiteljevih ust. Ostal bo tudi velik vtis hvaležnosti do ljudske oblasti, ki jim omogoča tako lepe dneve oddiha. Kar pa je še več vredno: ostal bo v teh mladih srcih vtis nove Jugoslavije, ki danes tako odločno gradi socializem. Najmlajši so v času svojega kratkega bivanja tudi to videli. Videli so, da je nova Jugoslavija lepa, videli so, kako skrbi za vse tiste, ki so nekdaj trpeli najhujše zatiranje misli in svobode.

V vednost vsem staršem, ki imajo otroke v kolonijah sporočamo, da se bodo otroci prve izmene vračali po naslednjem redu:

Otroci, ki letujejo v počitniški koloniji v LOGATCU, pridejo v Koper DANES dne 28. julija okoli poldneva z avtobusom iz Divače. Od tu jih bodo odpeljali naravnost na domove, tako da staršem ne bo treba nič skrbeti.

Tisti otroci, ki so v RIBNICI in SISKI pri LJUBLJANI se vrnejo v nedeljo 30. julija in jih bodo prav tako odpeljali na domove.

Otroci iz kolonij v KRSKEM, ST. PAVLU in BOVCU pa se bodo vrnili dne 6. avgusta.

Druga izmena otrok bo odpotovala v počitniške kolonije v Sloveniji

S prihodom prve izmene otrok, ki so bili v počitniških kolonijah v Sloveniji, bodo odšli otroci druge izmene. Da bodo starši vedeli za urnik odhodov, objavljamo v naslednjem posamezne kraje in uro kjer naj se zberejo otroci za odhod.

Odhod na počitniško kolonijo v BOVEC bo dne 6. AVGUSTA za spodaj navedene kraje po naslednjem redu in urniku:

SECJOLE: pri mostu ob 4 zjutraj;
SV. JERNEJ: v vasi ob 4.15;
SV. LUCIJA: pred krajevnim odborom ob 4.20;
PORTOROŽ: pred pošto ob 4,30;
PIRAN: na trgu ob 4.40;
STRUNJAN: pred zadrugo ob 4.45;
IZOLA: pred taverno ob 5.00;
KOPER: Trg Brolio ob 5.30.

Odhod za počitniško kolonijo v SISKO in LOGATEC pa bo dne 6. AVGUSTA za spodaj navedene kraje po naslednjem redu in urniku:

ANKARAN: v Pradah pred bivšim KLO Sv. Tomaža ob 6. uri;
SV. PETER: na vasi ob 6;
KRKAVCE, PUCE, KOSTABONA: Križišče nad Pučami ob 6.40;
SMARJE, POMJAN: pred zadružnim domom v Smarjah ob 7;
SERGASI, PADERNA, Križišče pri Smarjah ob 7.10;
GAŽON: pod vasjo ob 7.15;
BORST, LABOR: pri Rokavi na mostu ob 6.30;
MAREZIGE: pred zadružnim domom ob 7:
BABICI: v vasi ob 7.15;
VANGANEL: pred KLO ob 7.30;
MANZAN: pod vasjo ob 7.40;
DEKANI, POBEGI, CEZARJI: v Pobegih ob 8.15;
SV. ANTON: pred zadrugo ob 8.45. uri.

Veliko partizansko slavje v Hrpeljah - Kozini

Dne 6. avgusta 1950 bo v Hrpeljah - Kozini veliko partizansko slavje in zborovanje, katerega organizira okrajni odbor Zveze borcev v Sežani.

Okrajni odbor ZPP koprskega okraja vabi vse bivše borce in aktiviste, da se tega slavja udeležijo. Tisti tovariši borci in aktivisti, ki bi se radi udeležili, naj se javijo na okrajnem odboru ZPP v Kopru najkasneje do 1. avgusta do 12. ure. Preskrbljeno je za prevoz tja in nazaj. Odhod bo dne 6. avgusta ob 4, uri zjutraj s Trga maršala Tita, povratek isti dan zvečer.

Kino «Jadran» v Dekanih

Obveščamo vse prebivalce iz vasi in okolice, da je v Dekanih vsak torek, četrtek, soboto in nedeljo kinopredstava z zelo zanimivimi filmi. Predstave so na prostem s pričetkom ob 20.30 uri. Vstopnina je 10 din. Vabimo k številni udeležbi!

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

Konferenca upravnikov in personalnih referentov podjetij in tovarn v Kopru

Tekmovalni duh tovariša Sirotanoviča je treba prenesti v vsa naša podjetja in tovarne

V sredo dopoldne je bila v Kopru konferenca upravnikov in personalnih referentov vseh gradbišč, podjetij in tovarn v okraju. Konferenca je bila sklicana z namenom, da se podrobno pregledajo vsa tekoča vprašanja in podajo predlogi za izboljšanje.

Poverjenik za delo je najprej podal kratek pregled vseh vprašanj, ki se nanašajo na vzgojo novih kadrov, razglaševanje udarnikov, tekmovanje za visoko storilnost dela in vprašanje prepogostih izostankov z dela.

Tovariš Cink iz urada za delo je nato govoril o vprašanju odkrivanja notranjih delovnih sil. Enoletni plan nas obvezuje, da napravimo vse, da bo tudi izpolnjen, ker bo to v korist vsem. Pri naših gradnjah preveč na široko dajejo večdnevne dopuste. Delovno disciplino je treba bolj utrditi. Naloga in dolžnost vseh je, da se borimo za zvišanje produkcije, ker je od tega odvisno izboljšanje splošnega življenjskega stanja. V tem je naloga sindikalnih podružnic po podjetjih, da vzgajajo delavce politično, da bodo to lahko razumeli. Če govorimo o pomanjkanju delovne sile, je s tem v tesni zvezi delovna disciplina. Imamo zelo zavedne delavce, ki dajejo ob sebe vse sile, imamo pa tudi take, ki se premalo zavedajo, kaj od nas vseh zahteva enoletni plan.

Gibanje za visoko storilnost dela je zajelo tudi delovne kolektive v našem okrožju. Imeli smo že več tekmovanj v gradnjah in v nedeljo tudi po tovarnah za konserviranje rib. Uspehi so bili dobri, tudi če so se tu pa tam pokazale razne tehnične pomanjkljivosti od strani vodstev gradbišč.

Tekmovalni duh tovariša Sirotanoviča je treba prenesti v vsa naša podjetja. Naši delavci so pokazali, da to tekmovanje razumejo, pokazali so, da bodo s tekmovanjem prispevali za še večji dvig življenjskega stanja.

Delavcem je potrebno pojasnjevati delovne norme, da bodo lahko tudi sami zračunali koliko zaslužijo. Do sedaj v tem niso napravili tega, kar bi bili morali napraviti.

V debati, ki je sledila, je bilo pojasnjenih več vprašanj in danih nekaj zelo zdravih predlogov. Tako med drugim, da bi tiste bolnike, ki so zavarovani, za to določeni zdravnik prišel pogledat v tovarno.

Tako bi odpravili delno tiste zamude, ki se dnevno pojavljajo, zaradi čakanja pri zdravniku.

Upravnik gradbenega podjetja v Šemedeli je poudaril, da je bilo po tekmah za večjo storilnost dela med delavci veliko zanimanja. Je pa potrebna boljša organizacija. Tudi v prehrani ni še vse prav, ker imamo na razpolago dovolj živil.

Tovariš Batič je govoril o kulturnem delovanju. Treba je delavce in ojačiti ta sektor dela. Sedaj prihaja čas, ko se bodo kmalu znova začeli tečaji za nepismene. Tudi dopisovanje iz tovarn in drugih gradbišč je popolnoma na mrtvi točki. V naših lokalnih in drugih časopisih je vse premalo vesti in člankov o življenju delavcev, o njihovih uspehih in požrtvovalnosti. Tu je glavni vzrok, ker nikdo ne dopisuje. Treba je, da sindikalna podružnica določi odgovornega tovariša, ki bi stalno poročal o vsem.

Upravnik invalidskih gostinskih podjetij je predlagal, da bi poskrbeli za res dobro izvežbano postrežno osebje po hotelih in drugih gostinskih obratih.

Ob zaključku konference, ki je bila nedvomno zelo potrebna in v vsem poteku pozitivna, so bili sprejeti nekateri sklepi, med drugimi naslednji:

Po vseh podjetjih in tovarnah bodo osnovali komisije za reševanje raznih sporov in drugih vprašanj.

Ker se je mnogo kmečkih delavcev in manjših kmetov vključilo v podjetja, jim je treba omogočiti obdelovanje zemlje. Proučili bodo v ta namen njihovo vprašanje in skušali najti pot, ki bo zadovoljila obe strani.

Zaradi visokega odstotka neopravičenih izostankov z dela bodo sestavili posebne delovne rede, katere bo treba dosledno izvajati. To bo služilo za odpravo fluktuacije delovne sile, ki škoduje pri gradnji objektov splošnega značaja. Pri tem bodo sodelovale sindikalne podružnice in Partija.

Vse zakonske predpise o plačah in socialnem zavarovanju je treba dosledno izvajati po socialističnem principu. Vodili bomo najostrejšo borbo proti simulantom in pohajačem. Naš delavec, ki daje vse od sebe za dovršitev enoletnega gospodarskega plana, mora dobiti vso pomoč in podporo, katero mu zagotavljajo odredbe ljudske oblasti kot borcu za izgradnjo socializma.

Povsod, kjer so dani pogoji, se bodo uvedle delovne norme. Razglaševanje udarnikov bo vsak mesec, kadar izpolnijo delavci pogoje, ki to določajo.

Po podjetjih je še veliko število učencev gospodarstva, ki nimajo vajeniških učnih pogodb po uredbi. Za to so odgovorni personalni referenti. Tista podjetja, ki ne bodo imela sklenjenih pogodb, bodo za to odgovarjala.

Učne pogodbe se sklepajo pri uradu za delo.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Gledališče v Kopru

Zaključek sezone 1949-50

V petek 21. julija 1950 je poslednjič v tej sezoni padel zastor v koprskem gledališču. Ob tej priliki polagamo račun te kulturno važne ustanove Istrskega okrožja. Vse narodnosti tega ozemlja se s hvaležnostjo obračajo do ljudske oblasti, ki je pripomogla, da je v tem prenovljenem hramu Talije lahko nemoteno razvijala svojo kulturo.

Sezona se je pričela oktobra 1949. Od tega dne pa vse do zaključka je bilo v gledališču nič manj kot 146 raznih prireditev. V okrilju te stavbe je začela 1. decembra 1949 Laetna šola, katere sadove smo uživali 10. junija 1950. Razen tega so bili še tečaji za pevovodje, dramski tečaj in pevske vaje Prosvetnega društva «Oton Župančič».

Gledališča v Kopru se prvenstveno poslužuje SNG iz Trsta, katerega predstave so na visoki umetniški višini. Tudi Ljubljanska Opera in Drama je obogatila gledališko življenje v Kopru. Za poslušalce italijanske narodnosti pa skrbita gledališče z Reke in CCPI iz Kopra. Tudi te predstave so dosegle zavidljive uspehe. Tudi bratska republika Hrvatska je pošiljala svoje umetniške tvorce iz Zagreba in z Reke v Koper. Na raznih proslavah, koncertih, recitacijah, zbornem petju folklori itd., so sodelovali solisti iz Zagreba, Ljubljane in Reke, razni SKUD-i iz obeh republik, člani filharmonije ter šolska mladina vseh narodnosti.

Že pričetek sezone nam je dal slutiti, da je Uprava gledališča v Kopru zastavila vse svoje sile, da nam bo nudila v teku leta čim pestrejši spored. Prva predstava se je vršila 14. oktobra 1949 ob 20. uri z dramo M. Pucove «Ogenj in pepel» v zasedbi SNG iz Trsta. Tej predstavi so sledila gostovanja ljubljanske filharmonije iz Opere. Slednja je dosegla prodoren uspeh zlasti s Puccinijevo «Tosco» z Valerijo Heybalovo v naslovni vlogi, SNG iz Trsta je uprizorilo še sledeče predstave: Goldoni «Mirandolina», Golia: «Sneguljčica», Ostrovski: «Donosna služba» (v tej predstavi je slavila zaslužna gledališka delavka A. Rakarjeva 40-letnico svojega umetniškega delovanja), Nušič: «Sumljiva oseba», L. Hellman: «Kobilice» in Molière — «Tartuffe». Ljubljanska drama je uprizorila: I. Cankar: «Za narodov blagor», A. Miller: «Vsi moji sinovi» in Calderon de la Barca: «Dama-škrat».

Gledališče Reka pa je doprineslo svoj delež s sledečimi deli: Goldoni «Il bugiardo», «I rusteghi» in Nicodemi «Scampolo». Pohvaliti je treba zlasti delavnost dramske družine C. C. P.I. iz Kopra, ki se je pod vodstvom tovariša F. Lanza izkazalo s temi deli: M. Morais: «L'avvocato difensore», «La consegna e' di russare», C. Veneziani «L'antenato». Razen teh smo videli še: «Maestro di villaggio», «Cavicchio giudice» in «Cenerentola», ki so jih uprizoril dijaki italijanskih šol.

Med koncertnimi prireditvami so omembe vredne: Koncert slovenske filharmonije pod vodstvom R. Simonitija, koncert zbora železničarjev iz Ljubljane pod vodstvom V. Mirka, zbor ljubljanske univerze z dirigentom R. Gobcem, zbor in solisti iz Kopra italijanske narodnosti, vokalni koncert gimnazije iz Kopra in učiteljišča iz Portoroža z dirigentom S. Kumarjem ter večer opernih arij, pesmi in narodnih plesov, ki jih je uprizorila umetniška grupa H. N. kazališta.

Solistične večere so priredili: violinist K. Rupel, pianist M. Lipovšek, operni pevci L. Korošec, M. Mlejnikova iz Ljubljane, iz Zagreba pa Vladimir Ruždjak, N. Zunec in plesalci A. Roje in O. Harmoš.

Za humor so skrbeli F. Milčinski iz Ljubljane in Veselo gledališče z Reke «Franina in Jurina».

Mladinske predstave so se vršile razen omenjenih italijanskih tudi v slovenskem in hrvatskem jeziku. Na prvem mestu je bila vsekakor Golijeva «Sneguljčica» v zasedbi SNG-Trst, ostale pa so uspešno odigrali dijaki sami. Omeniti je treba predvsem «Mladost pod soncem» ki so jo uprizorili dijaki slovenske gimnazije v Kopru, «Razvalino življenja» (Finžgar), podano od dijakov slovenskega učiteljišča iz Portoroža ter «Sneguljčico in medvedke» pionirskega gledališča v Zagrebu.

Razen teh umetniških prireditev se je vršilo v gledališču še mnogo drugih prireditev, proslav, komemoracij, predavanj in družabnih večerov.

Upravi gledališča v Kopru se izreka vse priznanje za vestno in razumevanja polno delo z željo, da še nadalje vztraja pri svojem delovnem poletu. Upamo, da bo tudi prihodnja sezona tako bogata ali pa še bolj. Ko zapiramo gledališka vrata si obenem toplo želimo, da bi se zastor gledališkega odra čimpreje dvignil in obogatil naša srca.

T. V.

Zbor udarnikov in racionalizatorjev v Piranu

V soboto 29. julija ob 14.30 uri bo v Tartinijevem gledališču v Piranu zbor vseh udarnikov in racionalizatorjev iz leta 1950.

Na zboru bodo prvo pozdravni govori, nato poročilo o delu in nalogah udarnikov, debata in sestava resolucije.

Na ta zbor so povabljeni tudi predstavniki KP, ljudske oblasti, nekateri upravniki tovarn in podjetij, delegacije zadružnikov in delavci iz Jugoslavije, ki so v počitniškem sindikalnem domu v Fjesso. Po zboru bo za vse povabljene slavnostna večerja v hotelu «Metropol». Po večerji bo okrajni odbor ES priredil na Tartinijem trgu koncert s plesom za vse zborovalce in prebivalstvo.

Preskrbljeno je tudi za prevoz po naslednjem redu:

Iz Kopra odhod z avtobusi s Trga maršala Tita ob 13. uri, iz Izole odhod izpred tovarn ob 13.15. Za udeležence iz Izole bodo na razpolago prevozna sredstva tovarn Arrigoni in Ampelea.

Zorin Jurič

ROKOVNJAČI

ZGODOVINSKI ROMAN

2.

«To je rokovnjač, kaj stavиš?» de prvi gledalec.

«Poglej ga v oči, ali ni tak kot levi razbojnik na Golgati?» vpraša drugi.

«Ta bi svojega očeta obesil, ko bi ga za sodnika postavili», reče se drugi.

«Kaj?» prigovarja tretji, krepak hribovec, «le dobro si ga oglejte: ali ni tak, da bi samemu hudiču palico po sodil, s katero bi potlej hudič kakega svetnika udarili, ko bi se samega boga udaril, ne upal?»

In glasen smeh med množico odgovarja tej robati primeri. Ko so se vse oči obrnile tja, kjer je ta govornik stal, je videl nas konjar, da njega nihče ne opazuje. Z očmi je namignil izpostavljencu, a se takoj obrnil in gledal po ljudeh, kakor da bi jih štel ali da bi nekaj premišljal. Ko se nekoliko bliže prerije, ogrne svojo kamižolo, sname kučmo od polhovih kožic, jo skrivaj obrne, da je bila vsa druge barve, od črnega sukna, in jo zopet natakne. Precej je bil nekoliko drugačen človek.

Kakor zanj nalašč, se oglasi na trgu boben. Mestni birič je bobnal, da ima ljudstvu nekaj imenitnega povedati. Sicer je svoje stvari druge krati pripovedoval pred mestno hišo, od tam, kjer je danes tat stal. A zdaj ni mogel, ker je bil tam sramotni oder. Torej se je ustopil na nasprotni strani na usnjarjev voz, ki je stal na semnju. Ljudje so precej pustili izpostavljenega tatu in so se zbirali okoli mestnega biriča. Glasno in daleč razumljivo je ta naznanjal:

«Gospod Štefan Poljak, ki gospodari na gradu Kolovcu v imenu visokorodnega gospoda grofa Hohenwarta in ki je v našem okraju poglavar narodne garde, kakor jo je francoska vlada naredila, ukazal je vsem ljudem v Kamniku in daleč okoli Kamnika, v Mekinjah, na Brdu in v drugih krajih povedati, da dobi tisti, kdor pove ali pokaže kako bi se na sled prišlo tatinski in razbojniški družbi rokovnjaški, od njega na Kolovcu ali v Kamniku precej petnajst kron ali trideset goldinarjev ali v cesarskem avstrijskem srebru ali v francoskih frankih, kakor kdo hoče. Kamniški mestni sodnik pa, gospod Janez Gavriš, prideva iz svojega še toliko, tudi petnajst kron ali trideset goldinarjev v francoskih frankih»

Ker je bila to jako zanimiva novica, jo je birič dvakrat ponavljal in jo na koncu osolil s šaljivimi opombami.

Pa tudi meščani in kmetje so začeli živ pogovor. Najprej so rešili vprašanje, kdo je ta gospod Poljak s Kolovca, da je gospoda Gavriča, kamniškega mestnega sodnika zet, da njegovo hčer Reziko jemlje v zakon. Skoro bo svatovanje.

Lep denar obetata, zet in taščа! Dobro bi ga bilo zaslužiti to je bilo splošno mnenje. Ali nevarno je. Toliko let je že, kar se je ta človeška ljuljka zasejala, ti rokovnjači. Ali nihče ne ve, koliko jih je. Pa kje so rokovnjači, kje jih je mogoče prijeti? Zdaj so, pravijo, v Jelovici, zdaj v Udnem borštu, zdaj v Črnem grabnu, zdaj v Jermanovih vratih, zdaj v kamniških mestnih gozdih nad izvirom Bistrice. To so pa le taki kraji, kamor nihče ne more za njimi, kdor nima vseh tistih hudičevih pomočkov in urokov, katere imajo oni sami, ki znajo vedeževati in coprati. Gospoda lahko druge ljudi pošiljajo lovit in sledit jih Gospoda naj gredo naprej nad rokovnjače, bodo videli, kaj bodo opravili, dokler sami nimajo v žepu roke takega otroka, ki je iz materinega telesa izrezan, in ki, posušena na brinovem ognju, rokovnjače varuje, da se znajo nevidne narediti, kadar se jim najhuje godi. Zato se imenujejo rokovnjači, ker imajo take otroške roke v malhi s seboj za veliko silo.

In ko so kmetje in meščanje tako govorili, se raznese med njimi naglo kakor blisk novica, ki jih je mogla v njihovi veri o strahoviti rokovnjaški moči le potrditi.

Mestni ječarski čuvaj, ki je imel stražiti berača Tomaža, na sramotnem odru stoječega, je bil pristopil tudi dva koraka bliže k mestu, od koder je birič svoj razglas razkričaval. Saj je bil izpostavljeni tat njegov čuvanec, na nogah in rokah z močnim motvozom zvezan, torej se ni mogel z mesta ganiti. Ali ko se je čuvaj čez nekaj hipcev spet po svojem varovancu ozrl, ga ni več bilo! Široki štiroglati kamen, ki je bil za sramotni oder še stal tu, a prazen, nobenega berača Tomaža ni bilo na njem! Zginil je bil, kakor da bi se bil v zemljo vdrl. In noben človek ni videl kdaj? Glej! Na tleh leži prerezana vrv, s katero je imel nogi zvezani. Tudi tablica, na kateri je bilo zapisano, da je «tat» je ležala odtrgana na tleh. Kam je bil zginil?

Brzo se med ljudstvom po vsem trgu raznese novica: Tačas, ko je vse poslušalo, koliko gospod kolovški oskrbnik Poljak in mestni sodnik Gavrič obetata tistemu, ki rokovnjače zasledi, so ti isti rokovnjači rešili berača Tomaža, ki je gotovo eden od njih!

In tak velik strah je vse ljudi obšel, da so se bledi kar med seboj pogledovali in sumnjali drug drugega, ali ni morda sosed tudi skriven rokovnjač.

Hitro se je stvar povečala. Čuvaj, ki je prej sam rekel, da ni nekaj trenutkov nič pazil, je trdil zdaj, ker se je za svojo kožo bal, da se ni niti za eno ped od kamna premaknil, temveč pred njegovimi odprtimi očmi je berača Tomaža s kamna zmanjkalo, nevidno, kakor megle zmanjka na soncu, samo še bolj hitro. A ljudje so verjeli in se od straha križali.

(Nadaljevanje)

Novi iredentizem na filmskem traku

Vsak italijanski otrok je od boga določen, da postane iredentist - Tudi „Romeo in Julija" ne manjkata - Namen filma pa je sramotiti naš narod

Film «Bela črta» so preteklo leto snemali na našem Krasu. Kasneje so ta film preimenovali «Srca nimajo meja» ali «Vojna in mir».

Na XI. kinomatografski razstavi v Benetkah, filma «Bela črta» ne bodo predvajali. Tako javlja «Giornale di Trieste». Jasno je, da so voditelji beneške razstave filma, ki slavi v svetu kot ena največjih in najobjektivnejših revij filmske umetnosti uvideli, da je film «Bela črta» navaden šovinistični propagandni film, ki ne samo, da nima nobene umetniške vrednosti, ampak se predstavlja tudi kot skontruirana laž. Predvajanje tega filma na beneški razstavi bi pred mednarodno kritiko vrglo slabo luč na italijansko kinomatografsko umetnost, ki je dala v zadnjih letih nekaj res dobrih in pomembnih filmov.

Ni pa dvoma, da bodo film «Bela črta» predvajali po italijanskih kinodvoranah in morda celo tudi v Trstu. Saj je bil ta film namenoma narejen, da ga predvajajo pred italijanskim ljudstvom z namenom podpihovanja nacionalistične mržnje in zasmehovanja jugoslovanskih narodov. Prepričani smo, da kakor so film «Bela črta» zavrgli italijanski strokovnjaki, kot manjvredno delo, tako ga bo zavrglo tudi pošteno italijansko ljudstvo, ki zna ločiti resnico od laži, filmsko umetnost pa od navadne propagande.

* * *

Scenarij filma «Bela črta» (La linea bianca), katerega režira Luigi Zampa, bi moral prikazati neprilike in tegobe mesta, ki ga državna meja (bela črta) deli na dve polovici tako, da prebivalci enega dela mesta pripadajo eni, prebivalci drugega dela mesta pa drugi državi.

To delitev je avtor izvedel do paradoksa. Razdeljena sta na dva dela glavni trg in pokopališče; bela črta pa deli tudi tudi kmečke hiše, tako da ostanejo hlevi in gospodarska poslopja na eni strani, hiša za prebivanje pa na drugi strani. Tudi polja in vrtovi so razdeljeni ali pa so z belo črto ločeni od gospodarjeve hiše. Skozi to groteskno razdelitev obmejnega mesta nam je hotel prikazati res nenavadne in tragikomične situacije, ki jih lahko ustvarja taka nenaravna meja. Ni se pa poglobil v resnično analizo teh ljudi na meji. Vsi njihovi značaji so skonstruirani in vse situacije so izmišljene in neumne. Razdelitev otroškega igrišča bi morala biti osrednja točka tragične groteske te razmejitve. To je neki članek, o katerem se vaški otroci vozarijo z vozički tovarniškega ali pa domačega izdelka, kot je pač razredno in premoženjsko stanje njihovih staršev. Tedaj ko usodna bela črta razdeli klanec na dva dela, razdeli istočasno tudi «duše» teh otrok. «Velika iredentistična» otroška duša doživi tedaj tragedijo, ker je izgubila svojo homogenost, ki ji jo je bog podelil. Avtor nam medtem v pripovedki dokazuje dalje, kako se ta «velika iredentistična» duša ne more lotiti niti zaradi «bele črte», ker je vsak otrok, ki govori italijanski, že od boga določen, da bo iredentist. Da bi film čim močneje deloval in da bi bila njegova tendenca laže prebavljiva, se je avtor poslužil variant ameriških «rantaplankov» in pokojnega «Sonny-boy-a». V tolažno sentimentalnost je postavil tudi neko skrivnostno ljubezen, ki se zaradi izrednih okolnosti rodi na prvi pogled. Tako imamo v tem monteki-kapuletovskem beločrnem ambientu tudi adekvatna Romea in Julijo. Ta herojska in romantična zaljubljenca sta potrebna zaradi one doze sentimentalnosti in pikanterije, brez katere, naravno, takega filma ne more biti. Filozofiranje tega angelsko zaljubljenega para se najde lahko samo v taki filmski romantiki, kot je «Nedolžna v umobolnici». Avtor je torej uporabil vse preizkušene metode, zato da bi vzburkal tisti del občinstva, ki gleda izključno skozi emocionalne oči. Vse to pa je zavito in okrašeno s humanizmom katoliških čitank in odišavljeno z lažnim pacifizmom, ki se ga vsi mogoči imperialisti poslužujejo pri propagiranju svojih osvajalskih načrtov. Včasih se avtor kamuflira v neko previdno nevtralnost, zato da bi skril svoje prave namene. Prav to pa odkriva njegove dannunzio-mussolinijevsko-fašistične težnje, ki jih hoče s to navidezno nevtralnostjo napraviti tembolj prepričljive. Ker ne more pravilnost teh teženj podkrepiti s stvarnimi dokazi, enostavno mistificira zgodovino in napravlja iz stvarnih posameznosti fantastične zaključke. Tako je bila n. pr. neka italijanska družina delno prizadeta zaradi ameriškega bombardiranja, delno zaradi nemškega terorja, a delno v ruskem ujetništvu. Avtor je napravil tale zaključek: Mirno in miroljubno Italijo so napadle Amerika, Nemčija in Sovjetska zveza ter sklenile, da jo pohrustajo, ker velike dežele hrustajo male. Ali pa drugi zaključek: Velike dežele: Amerika, Nemčija in Sovjetska zveza so šle v vojno zaradi medsebojnih računov, a Italija, ki se niti z mezincem ni zganila, je nedolžna in nikomur nič ne dolguje, mora plačati njihove račune. Niti na enem mestu pa se ne spomni tega, da je prav italijanski fašizem pripeljal italijanski narod v vojno gorje in da je za vse trpljenje in žrtve italijanskega naroda kriv edino prav italijanski fašizem. Razen tega se ves topi v sentimentalnih meditacijah o lepih minulih časih Italije. Jasno je stališče, s katerega postavljajo v isti koš Ameriko, Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Jasen je po vsem tem tudi njegov kvazindividualen «občečlovečanski» pogled, ki ni nič drugega kot krinka okorelih fašističnih inspiracij.

Stvar pa nam postane popolnoma dognana, čim razmotrimo drugo stran «Bele črte». Film se snema na novi italijansko-jugoslovanski meji in na oni strani «bele črte» vladajo Jugoslovani. Predvsem moramo mi najbolj energično protestirati proti takšnemu prikazovanju naših ljudi, ki v filmu nastopajo kot grobijani, primitivneži, birokrati in celo kot tatovi in ubijalci.

Razumljivo je, da avtor s takimi mislimi in težnjami ne more doumeti značaja izgradnje socializma Kulturna in občečloveška sramota pa je, da se danes na ta način žali naš narod, ki je v vojni pretrpel tolike žrtve in pustošenja v veliki meri prav od italijanskega fašizma. Mussolinijeve «črne srajce» so vršile najbrutalnejši teror nad njim širom po Dalmaciji, Liki, Hrvatskem Primorju, Istri, Črni gori, Bosni in Hercegovini. Pri njihovem požiganju in pustošenju, ki spominja na srednji vek, pa jim je pomagala kraljevska italijanska vojska. Pisec scenarija tega filma se v svoji zastrupljenosti od fašističnega iredentizma ne ustavlja pri najinfamnejših žalitvah in jih skozi tako psevdohumanistično hinavstvo prizadeva našemu izmučenemu in junaškemu narodu.

VJEKO AFRIC

(Iz revije «Film», list za vprašanja filmske umetnosti in kulture, Beograd).

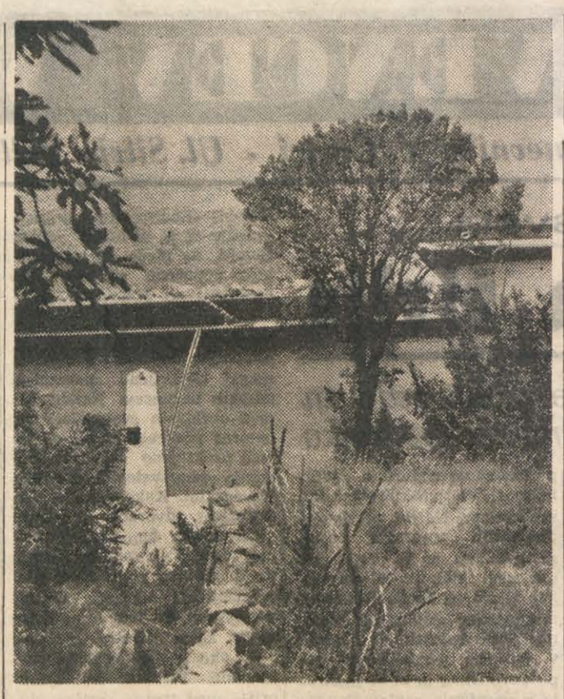

V teh pasjih dneh je morje brez dvoma najboljše osvežilno sredstvo. Vsak dan na tisoče in tisoče Tržačanov zapušča svoje domove in išče osvežitve v objemu morskih valov. Na sliki vidimo svetokriški portič. Na obalo pod Sv. Križem prihaja dnevno, in predvsem v nedeljah, velika množica kopalcev iz mesta.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

„Il Mare" znova napačno načenja vprašanje cen

Za sprostitev ali blokiranje trgovsko-obrtnih dovolilnic?

Javna kampanja glede vprašanja cen, zlasti na drobno, ne pojenjuje. Spričo težjih razmer je vsak dan aktualnejša. Seveda posega vanjo vsak s svojega gledišča. Nedavno smo ugotovili, da je VU na pritisk sindikatov in drugih predstavnikov potrošnikov ustanovila poseben odbor za nadzorstvo nad cenami, ki naj bi skušal uvesti nadzorstvo nad pribitki in zaslužki trgovcev na drobno. Nadalje smo pozvali VU, naj bo pri vprašanju cen za ribe strožja in naj prisilno doseže «moralizacijo» trga. Četudi je bilo na drugi seji imenovanega odbora, ki je o tem razpravljal, mnogo zagovornikov dosedanjega sistema, ki koristi le veleprodajalcem, je prišel na dan predlog o odprtju raznih ribjih tržnic v občinski režiji (n. pr. pri Stari mitnici) kakor predlog, da se omogoči ribičem samostojna prodaja rib. Ne kaže še, da bi bil predlog dokončno sprejet in zato je treba zahtevati, da stvari ne zavlačujejo. Nujno bi bilo, da bi v razpravo posegel tudi mestni svet.

Tednik «Il Mare», ki je med drugim tudi glasilo združenja trgovcev na drobno in obrtnikov, se v svoji 18. številki znova zaganja v delo nadzornega odbora ze cene. Ima sicer deloma prav, ko trdi, da v njem ni zastopnikov detajlistov, marveč naj bi jih nekako predstavljali delegati iz vrst veletrgovcev. Tudi je res, da so nadzorstva pravtako potrebni veleprodajalci in proizvajalci. Toda te zahteve je treba postaviti drugje in ne pri odboru, ki naj nadzoruje le cene odn. zaslužke detajlistov. Ako so le-ti zadovoljni s svojim sedanjim vodstvom, naj zahtevajo od njega, da se ubrani pred veletrgovci — ako pa smatrajo, da jih to vodstvo le vara s plaščem trobojnice, naj izvolijo drugo! Potrošniki pač ne bodo plačevali njih političnega oportunizma iz svojih žepov. Naše mnenje je, da v odbor za nadzorstvo cen ne spadajo niti veletrgovci niti detajlisti, ker so oboji «v preiskavi» in so odboru kvečjemu dolžni dajati vsakovrstne informacije, prav nič pa nanj vplivati. V tem smislu naj bi torej VU izmenjala njegovo sestavo in upoštevala poleg svojih predstavnikov le še predstavnike občin (vseh!), sindikalnih organizacij in priznane ekonomske strokovnjake. Samo ta zbor bo o vprašanju cen mogel vsaj približno nepristransko sklepati.

«Mare» in tisti, ki stoje za njim, grešc, ko trmasto pišejo o škodljivosti nadzorstva nad cenami. Saj po drugi strani bo menda že kak vzrok za to, da oblasti v Italiji (po navedbah lista samega) v precejšnji meri podpirajo delavnost zadružnih, obratnih, sindikalnih itd. prodajaln in celo neke oblike prodajnih zadrug poljedelcev. Ker vemo, da oblast trdno brani kapitalistično ureditev, so razmere vendarle tako «nemoralne», da je v omenjenih primerih morala popustiti vsaj začasno. V Trstu pa imamo še to posebnost, ki se je splošno ne omenja, da mesto nima nikakega agrarno - industrijskega zaledja, ki bi redno zalagalo svoje središče. Zlasti živilski in splošno sektor vsakdanjih potrebščin je navezan na uvoz iz žuranjih središč. Trgovina ima zaradi oddaljenosti mnogo bolj monopolen značaj (neposredni prodajalci n. pr. celo pri povrtnini itd. ne pomenijo mnogo), ki ga seveda izkorišča. Ne rečemo, da le detajlisti, pač pa le-ti mnogo laže prav zaradi velikega števila (nad 3000), s katerem je cene mnogo težje nadzorovati. Razen tega je govska tekma med njimi mnogo manjša kakor n. pr. m veletrgovci, ki morajo upoštevati računati, da bo detajlist nabavljal tam, kjer je najceneje, bo čim več zaslužil.

Nedvomno tare trgovce drobno nešteto bremen, ne zadnje davčno. Toda po drugi strani smo že ponovno ugotovili, da so cene na drobno v Trstu najvišje na področju re in to je treba na vsak na izpremeniti v korist potrošnike množice. Detajlisti naj ako zares mislijo, da so b krivde, pokazali in odkrili, je tisti, ki blago prekomerno draži; šele potem jih lahko oprostimo odgovornosti. V dotlej pa ostanejo nasproti potrošniku solidarni, da, celo prvi vrsti odgovorni. Najmanj pa smejo in morejo seveda protestirati zaradi uvedbe nadzorstva nad cenami.

Končno vihte trgovske organizacije neko okrožnico rimskega ministrstva za trgovino in industrijo, s katero naj minister baje proti popolnemu sprostitvi izdajanja trgovsko-obrtnih dovolilnic. To naj bi pod nos drugačnemu gledanju tukajšnjega conskega upravnega odbora, ki stoji na stališču popolne prostosti in tekmovanja. Okrožnica za Trst sicer ni obvezna, ker je pod drž upravo. Razen tega pa je nas, kakor smo že rekli, sl drugačna: trgovski sektor v na splošno tu mnogo bolj hovsko - monopolistični po kakor drugod. Trde, da ž govin preveč, toda tekme v nah ni (z izjemo špekulativn sezonskih razprodaj), m drže vsi cene razmeroma soko, po nekakem tihem razumu. Zaradi tega tudi pride do polomov, ki bi spričo omejenega denarn obtoka in števila potroš naravnost zakonita posl tukajšnjega stanja. Večje vine so celo tako «vlju da n. pr. odgovore kupc išče neki nadomestni del kaj vprašujete po njem, p jamo samo nove komplete tudi vi ne boste večno (primer trg. Ginori, last be, ki izkazuje v milanski trali vedno večje bilančn bičke).

Takšna je druga plat Zato govori javno mnenje nadzorstvo nad cenami prostost trgovskega tekmovanja. Se tako bo komaj bolje.

R. JANHUBA: ITALIJA PO DRUGI SVETOVNI VOJNI 1

Borba kmečkih množic za zemljo

Borba kmečkih množic za zemljo se vleče kot rdeča nit skozi vso zgodovino Italije. Od posameznih in spontanih akcij, ki so sledile dobi po veliki francoski revoluciji, preko Italijanskega Risorgimenta, ko je Garibaldi (1807—1882) izčal na Siciliji znani proglas, da naj se zemlja razdeli kmetom, ki jo je italijanska kraljevska hiša Savojcev takoj, ko se je njihova oblast po zavzetju Rima (1870) utrdila, vrnila starim veleposestnikom in plemstvu, do prvih skupnih akcij delavcev in kmetov konec prejšnjega stoletja, pa vse do današnjih ční italijanski kmetje, polovinarji (mezzadri), koloni in kmetijski delavci niso uspeli v svoji borbi o potrebi omejitve veleposestniške zemlje, o agrarni reformi in zaščiti malega kmeta. V teh dolgoletnih borbah se je krepila organizacijska zavest širokih kmečkih množic. Tako je prvi kongres Nacionalne federacije poljedelskih delavcev (Federazione Nazionale dei Lavoratori della Terra ali kratko Federterra) že leta 1902 predstavljal 150.000 organiziranih članov. To število se je do drugega kongresa v Livornu 1906. leta povečalo na 280.000, po prvi svetovni vojni pa celo na 900.000. Slaba povezanost vasi z industrijskim proletariatom in oportunizem socialističnih voditeljev tedanje Italije sta bili največji zapreki za vsaj delno realizacijo te borbe. Borba za zemljo, ki ni zamrla niti pod fašističnim terorjem, se je ponovno razplamtela po osvoboditvi Italije leta 1945. Edini «rezultat» te borbe (če ne govorimo o vse močnejši politični in borbeni zavesti kmečkih množic) je zgoraj omenjeni člen italijanske ustave in najnovejša «agrarna reforma«, ki jo je sprejel italijanski ministrski svet 13. marca letošnjega leta.

Za ilustracijo sedanjega položaja italijanskih kmečkih množic in poljedelskih delavcev kakor tudi sedanje agrarne politike italijanske vlade bomo navedli nekatere najznačilnejše statistične podatke. Poljedelstvo zaposluje normalno v Italiji okrog 8,5 milijona ljudi, od tega 2,4 milijona poljedelskih delavcev. Po zadnjih uradnih statistikah izleta 1936 je bilo vsega 4,196.266 kmečkih gospodarstev na 26,251.744 ha obdelane zemlje, ki je bila razdeljena takole:

Gospodarstva v ha	Stevilo gospodarstev	% od celotnega števila gospodarstev	Skupno ha	% od skupnega števila ha
do 0,50	909.782	21,17	199.100	0,6
od 0,5 » 1	581.299	13,8	446.359	1,7
» 1 » 3	1,272.590	30,4	2,398.333	9,2
» 3 » 5	532.827	12,9	2,092.259	8,0
» 5 » 10	492.209	11,6	3,482.148	13,2
» 10 » 20	253.959	6,0	3,535.864	13,4
» 20 » 50	106.961	2,5	3,188.627	12,2
» 50 » 100	25.575	0,6	1,782.090	6,8
» 100 » 500	17.559	0,42	3,506.073	13,4
nad 500	3.505	0,08	5,620.891	21,5
skupaj	4,196.266	100,00	26,251.744*	100,00

*) Po najnovejših statistikah znaša površina plodne zemlje v Italiji 28,550.000 hektarov.

Iz teh podatkov izhaja, da gospodarstva do 5 ha, ki predstavljajo 78,8% vseh gospodarstev, obsegajo samo 18,5% obdelane površine, gospodarstva nad 10 ha, ki obsegajo 9,6% vseh gospodarstev, pa 67,1% celokupne obdelane površine. Se drastičnejša postane slika, če primerjamo odnos gospodarstev do 0,50 ha, ki obsegajo 3505 enot in 5,620.891 ha zemlje. Od tega pripada nad 500.000 ha najboljše zemlje samo 15 družinam italijanskega plemstva, kot so Ricasoli, Chigi, Colonna, Torlonia itd. Značilno za stanje v italijanski vasi je, da ima od vseh družin, ki se bavijo s poljedelstvom, samo 39,4% svojo zemljo, vse ostale pa delajo, kot najemniki, polovinarji, dninarji itd. V tem smislu se deli tudi dohodek. Po podatkih iz leta 1938 (pozneje podatki niso bili objavljeni, vendar se razmerje v osnovi ni spremenilo) je znašal ves dohodek italijanskega poljedelstva okrog 38 milijard. Od tega je odpadlo 15 milijard na rento, ki so jo dobivali latifundisti, agrarni industrijci (tu mislimo ogromne površine v Srednji in Severni Italiji, ki se obdelujejo izključno s poljedelskimi delavci, ki pa pripadajo italijanskim trustom, kot so Snia Viscosa, Caproni, Fiat, Montecatini itd.) in veleposestniki, medtem ko je na direktnega obdelovalca zemlje odpadlo 18 milijard, vštevši tu plače poljedelskih delavcev. To pomeni, da je 220.000 latifundistov, agrarnih industrijcev in veleposestnikov dobilo 15 milijard lir, medtem ko so milijonske množice kmetov in poljedelskih delavcev dobile 18 milijard, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da davčni vijak pritiska najbolj srednjega in malega kmeta. Po uradnih statistikah iz leta 1938 je italijanska država dobila od veleposestnikov na račun davkov in drugih dajatev 900 milijonov lir, kar ustreza davkom, ki so jih plačali srednji in mali kmetje. Po vojni se je to stanje še poslabšalo. Davek na dohodek iz poljedelstva se je v letu 1948 povečal za 60% samo v primeri z l. 1947, medtem ko so se druge dejavne povišale celo za 100%. Pokrajinske in občinske samouprave so podvojile vse direktne in indirektne dajatve. Položaj kmeta in življenjski standard širokih množic se je poslabšal z nazačovanjem celotnega obsega agrarne produkcije. Tako se je površina orne zemlje zmanjšala od 13,012.000 ha pred vojno na 12,793.000 ha po vojni, od tega površina, zasejana z žitaricami, od 7,451.000 ha na 6,806.000 ha. Neobdelana površina plodne zemlje znaša danes v Italiji 1,925.000 ha. Znano je, da imajo latifundisti Juga rajši zemljo neobdelano, kot da bi jo prepustili revnim kmetom, polovinarjem in kolonom. Zaostrena razredna borba na vasi, maršalizacija italijanskega uvoza in izvoza agrarnih produktov, ki zavisi od drugih držav v okviru ERP-a, in politika italijanskih latifundistov preko svojih predstavnikov v demokristjanski in liberarni stranki, so glavni vzroki, da se italijansko poljedelstvo do danes še ni dvignilo na predvojni nivo. Samo 45% celotne plodne zemlje je zasejano z intenzivnimi kulturami; delež mehanizacije pri obdelavi zemlje znaša samo 12% (leta 1934 je bilo v Italiji 30.200 traktorjev, leta pa 54.745, kar pomeni, da samo 2 milijona ha zemlje obdelujejo s stroji). Naslednje številke nam kažejo, kako pada produkcija glavnih prehranskih artiklov (v kvintalih):

	povprečje 1936—39	1947
pšenica	75,500.000	46,700.000
riž	7,400.000	4,600.000
koruza	29,600.000	19,200.000
ostale žitarice	9,200.000	7,200.000
fižol	1,600.000	1,300.000
slačkorna pesa	32,700.000	22,300.000

V istem razdobju pa se je produkcija zelenjave in cvetja povečala: zelenjava od 55 na 60 milijonov kvintalov, cvetje od 123 milijonov na 2,5 milijarde lir.

Vlada, ki zastopa interese agracev in plemstva, ne misli na resno reševanje gornjih problemov. Poleg svečano oznanjene agrarne reforme, ki pušča v glavnem nedotaknjeno veleposestniško zemljo, pripravlja vlada velikopotezen desetletni načrt za bonifikacijo in melioracijo zemlje, za kar naj bi se porabilo letno nad 100 milijard lir. Glavno vlogo pri finansiranju tega načrta bodo imeli dohodki iz ERP-a (tako zvane «fondo Lire»), iz katerih bi takoj na začetku porabili 75 milijard pri javnih delih za bonifikacijo zemlje, 35 milijard pa za namakanje in pogozdovanje. Ti krediti naj bi se uporabljali v prvi vrsti na «rentabilnih posestvih», kar praktično pomeni na veleposestvih. Predstavniki ERP-a v Italiji, ki bodo vsekakor odločali o vseh teh kreditih, stojijo na stališču, da bi razbijanje veleposestev (tip toskanske «Fattorie» in lombardijske «Cascine») pomenilo nazačovanje italijanske poljedelske produkcije. Predlagajo, da naj se z melioracijskimi in bonifikacijskimi deli reši vprašanje brezposelnosti (čeprav bi se po najbolj optimističnih računih lahko zaposlilo samo kakih 150.000 delavcev in še ti samo začasno), da se zmanjša obseg južnoitalijanske latifundije z odkupom neobdelane zemlje in zakonsko zaščitijo minimalna kmečka posestva. Praktično bi se doseglo, da bi se zaposlilo manjše število brezposelnih, neznatno povečal dohodek polovinarjev (na 55:45 namesto dosedanjih 50:50) in zagotovila doslej nesigurna zaščita minimalne kmečke posesti. Razen posesti južnoitalijanskih latifundistov, ki bodo morali na ta način odstopiti neznaten del svoje zemlje, ki je itak ne obdelujejo, bo ostala vsa posest veleposestnikov, agrarnih industrijcev in cerkve nedotaknjena. Zato bi pa pod krinko «ekonomskega sodelovanja na mednarodni osnovi v okviru Marshallovega plana» italijansko poljedelstvo moralo izvesti naslednje:

a) zmanjšati površino, zasejano s pšenico, za več kot 1 milijon ha, s koruzo za 150.000 ha, z rižem pa za 15—20% celokupne površine;

b) občutno zmanjšati gojitev industrijskih rastlin, n. pr. konoplje, sladkorne pese, ricinusa itd.;

c) povečati produkcijo zelenjave, južnega sadja, vina, cvetja itd.

Tu je treba omeniti, da so bile površine z industrijskimi rastlinami po vojni že itak dokaj zmanjšane:

	površina v ha 1936-39	1948	produkcija v kv. 1936-39	1948
sladkorna pesa	135.000	111.000	32,716.000	22,312.000
konoplja	85.000	55.000	425.000	607.000
bombaž	27.000	18.000	53.000	33.000

Posledice te politike se odražajo tudi v občutnem padcu produkcije umetnih gnojil, to je superfosfata, amonijevega sulfata, kalcijevega cianamida, kalcijevega nitrata itd. Kot smo že prej omenili, čuti posledice politike ERP-a tudi italijanska industrija kmetijskih strojev, kajti po tem planu se predvideva nov uvoz 30.000 traktorjev iz ZDA.

Da italijanska vlada ni nikdar mislila resno z agrarno reformo, čakazuje tudi odnos italijanskih oblasti do zakona, ki je bil izdan 19.X.1944 in ponovno 6.IX.1946, po katerem imajo poljedelci v zadrugah pravico do neobdelane zemlje. Do 31.XII.1947 je bilo vloženih 13.973 prošenj za dodelitev 1,023.722 ha neobdelane zemlje, medtem ko so oblasti rešile pozitivno samo 3564 prošenj, na osnovi katerih so agrarni interesenti dobili samo 121.345 ha zemlje.

(Nadaljevanje sledi)

Novost za tržaški Acegat?

Zaenkrat preizkušajo krožni avtobus, ki ga vidimo na sliki, v švicarskem mestu Altdorf. Pravijo mu «girobus», ker ni niti avtobus niti troleybus (filovia), marveč električni bus, ki ga na vsakem postajališču napajajo z električno energijo (akumulatorji), zaradi česar ne potrebuje ne tračnic niti vodljivih žic v zraku. Ali bi ta novost bila primerna za tržaške razmere, naj ugotove strokovnjaki ACEGAT-a pri izdelovanju načrtov za obnovo mestnega voznega parka.

Spomenik Vladimirju Nazoru na Plitvičkih jezerih

Srbsko kulturno - prosvetno društvo «Prosvijeta» bo odkrilo na Plitvičkih jezerih na dan vstaje hrvatskega naroda spomenik Vladimirju Nazoru, velikemu hrvatskemu pesniku in borcu za bratstvo hrvatskega in srbskega naroda. Spomenik bo stal pri jezeru Labudovcu, kjer se je 1943 prvič sestal narodnoosvobodilni svet Hrvatske. Poprsje Vladimirja Nazora je izdelal kipar Vanja Radauš.

ŠPORTNI DNEVNIK

„TOUR DE FRANCE"

Molines iz Severne Afrike zmagovalec 13. etape

NIMES, 27. — Vrstni red prihoda na 13. etapi «Tour de France» je naslednji: 1. Molines (Severna Afrika); 2. Meunier (Francija); 3. Ockers (Belgija); 4. Kubler (Svica).

Splošna kvalifikacija po 13. etapi: 1. Kubler (Svica), 2. Ockers (Belgija), 3. Brambilla (Francija), 5. Geminiani (Francija), 6. Robic (Francija).

13. etapa Perpiniano-Nimes je dolga 215 km. Na tej etapi se je udeležilo tekme 70 kolesarjev.

Mednarodna klasifikacija po 13. etapi: Belgija, Francija, Luksemburg, Severovzhod Ile de France, Jugovzhod.

Na 13. etapi je sodelovalo kot rečeno samo 70 kolesarjev, ker sta od holandske skupine ostala samo dva, ki sta se priključila pariški skupini. Prvi se je umaknil Belgijec Ver Haert zaradi bolezni na želodcu. Francoska skupščina bo danes odločala če je potrebno razpravljati o tem, ali so incidenti povzročili umaknitev italijanske skupine. Predsednik zunanjepolitičnega parlamentarnega odbora Bonnefous je izjavil: «Italijani so prijatelji, ki so prišli, da bi nam pokazali svojo sposobnost, ne pa zato, da bi bili napadeni. Ne moremo dopustiti, da bi maloštevilni prenapeteži motili dobre odnose med našima državama».

Državno prvenstvo FLRJ v tenisu v Mariboru

MARIBOR, 26. — Danes dopoldne je bilo zaključeno II. kolo članov posamezникov. Favoriti so razmeroma lahko obračunali s svojimi nasprotniki. Snoči sta prispela z Dunaja državna reprezentanta Drago Mitič in Josip Palada ter danes odigrala 1. igro. Rezultati tega kola so ti-le:

Mitič-Slana 6:1, 6:2, 6:1, Bastič-Popovič 6:1, 6:1, 6:2, Miljokovič-Ružič 6:1, 6:3, 6:1, Palada- Valužnik 6:1, 6:1, 6:0, Razboršek-Cik 6:3, 6:3, 6:1, Virt-Ristič 6:2, 6:0.

V III. kolu, osminki finalnega tekmovanja se jutri srečajo Mitič-Ristič, Sedmak-Brixi, Petrovič-Bojovič, Palada-Pavlovič, Razboršek-Laslo, Sarič-Virt, Ligenštajn-Branovič.

Pri mladincih — posameznikih je prireditelj presenečenje Jagec ter v II. kolu premagal nosilca skupine Keretića 6: 4, 6:1. Ostali igri Panajotovič-Ivkovič 6:2, 6:0, Reliić-Ležimirac 6:2, 4:6, 6:3.

Najrazburljivejšo igro v dvoje sta odigrala ljubljanski in mariborski par. Mariborčana Slana-Jagodič sta premagala dr. Skapina in Milavca (Lj) 2:6, 6:3, 6:4. Ostale igre iz I. kola so se končale takole:

Fridrih-Ferjaček: Cop-Gojec 6:2, 6:4, Skuhala-Skalovič : Podkolnjak-Laslo 6:1, 6:3.

KOLESARSKA TEKMA OKROG AVSTRIJE

Na etapi Innsbruck - Linz je zmagal Moes (Luksemburg)

Od Tržačanov sta najboljša Sclausero in Fontanot

INNSBRUCK, 27. — Na etapi Innsbruck-Linz kolesarske tekme okrog Avstrije, pri kateri sodelujejo tudi štirje Tržačani in ki je dolga 160 km, je včeraj prišel prvi MOES (Luksemburg) v 4 urah, 26 min. 07 sek.; vrsti red ostalih je naslednji: Lausach (Luks.), Loguidice (Francija), Kollner (Avstrija B), Hoffman (Luks.), Stefan (Dunaj). Osmi po vrsti je prišel Tržačan Sclauzero, ostali trije Tržačani pa so prispeli na cilj: Fontanot deseti, Čok enajsti in Colja dvanajsti.

V splošni klasifikaciji je: 1. Menapace (Avstrija); 2. Hoffman (Luks.); 3. Sclauzero (Trst); 5. Fontanot; 6. Moes; 12. Colja; 19. Čok.

Klasifikacija po državah:

1. Avstrija; 2. Luksemburg; 3. Trst; 4. Jugoslavija; 5. Avstrija B. Pri klasifikaciji za tako imenovano «veliko planinsko nagrado» je vrstni red sledeči:

1. Menapace - 45 točk; 2. Fontanot - 39 točk; 3. Sclauzero - 38 točk; 4. Schmidt - 34 točke; 5. Sitowoll - 28 točk. Klasifikacija na prehodu preko sedla Thurn:

1. Schneider - 10 točk; 2. Sclauzero - 9 točk; 3. Menapace - 8 točk; 4. Schmidt - 7 točk; 5. Fontanot - 6 točk.

Današnji dan je bil resnično peklenski — poroča dopisnik tržaške novinarske agencije ATI. Začetek je bil dober, toda tekmovalci so s strahom gledali na debele oblake, ki so se zbirali nad sedlom Thurm. In res, čez pol ure je začelo močno deževati. Toda nihče ni hotel odnehati, kajti šlo je za planinsko nagrado. Na vrh sedla je prišel prvi Schneider, ki ga Sclauzero in Menapace nista mogla dohiteti. Ko so se začeli spuščati, se je skupina razpršila. Moes je bil ves čas med zadnjimi; pred ciljem pa je napel vse sile in kot strela zletel zadnjih nekaj sto metrov ter prišel prvi na cilj.

SKICA TRŽAŠKEGA VELESEJMA

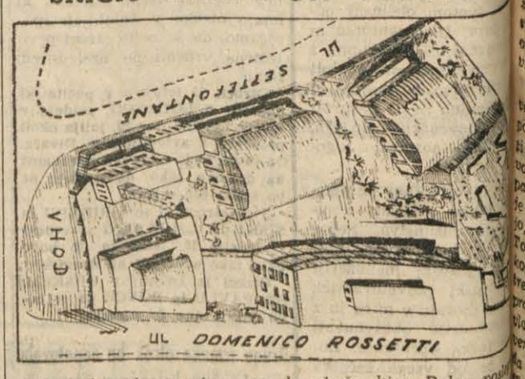

Letos žal ne bo zgrajeno vse, kar kaže skica. Dolgo poslopje ob Ul. Rossetti «Palača narodov» ostane v načrtu in tudi no poslopje v isti črti ne bo zgrajeno v celoti. Namesto bodo FLRJ, Avstrija in Brazilija postavile na ozemlju, naj bi stala «Palača narodov», provizorične paviljone.

PROIZVODNJA CELULOZE v tovarnah sladkorja

V Jugoslaviji so na predlog inženirja Mauhnerja začeli v tovarnah sladkorja s poizkusi pridobivanja celuloze iz slame in drugih enoletnih bilk. V ta namen so strojne naprave v teh tovarnah nekoliko izpopolnili, kar je jugoslovanskim tehnikom popolnoma uspelo. Prvi poizkusi pridobivanja celuloze v teh tovarnah so sijajno uspeli in v teh dneh so že pričeli z redno proizvodnjo celuloze iz slame. S tem novim načinom proizvodnje celuloze bo Jugoslavija letno prihranila več sto milijonov dinarjev deviz, kar je do sedaj porabila za uvoz celuloze iz tujine. S pridelavo rženе slame bodo dobivali tudi najcenejše celulozno vlakno za izdelavo izredno trpežne umetne svile.

Poleg celuloze so v jugoslovanskih tovarnah sladkorja začeli proizvajati iz gašenega apna precipirano kredo, ki jo uporabljajo v industriji gume, za izdelavo cigaretnega papirja in raznih kozmetičnih sredstev.

Na ta način bodo tovarne sladkorja v Jugoslaviji lahko obratovale skozi vse leto in ne samo nekaj mesecev, kakor se je to dogajalo do sedaj, cer v tako imenovani «sl ni kampanji».

Za ekonomsk knjižnico

CONFEDERAZIONE G RALE ITALIANA DEL L RO; UFFICIO STATIS STRUTTURA DEI MONO INDUSTRIALI IN IT Casa ed. Progresso, 1948 401, lir 700.

Delo je po napovedi K deracije (v uvodu) pr vrsti študij, ki jih nam objaviti največja sindikalna ganizacija italijanskega dr stva o važnih gospodarsk socialnih vprašanjih. O na 400 straneh mnoštvo p kov in vesti, ki so silno mive in slone na konkre neizpodbitnih virih ter na iskavah in analizah posa značaja, upoštevajoč poj dela raznih znanstvenikov kumentacijska vrednost je na. Podatkov, ki razgaljajo vsej resničnosti dejanske mere v italijanski gospod strukturi, je toliko, da bo tatelj v zadregi, česa na najprej loti.

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANČISKA št. 20, — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 1 1-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z.